

„Kõige keerulisem on kõigile sobivate lahenduste leidmine.“

REINAR TÕRUK
Kose valla aasta isa

TULEMAS

 kultuurikava.ee

KOSE KULTUURIKESKUS

20.11 kl 18 Koguperefilm „Gabby nukumaja: Film“

20.11 kl 20 Uus Eesti film „Ühemõtteline mees“

26.11 kl 18 Helkurkõnd, Kose kultuurikeskuse eest. Osalemine tasuta

27.11 kl 18 Jõuluehete töötuba, registreerimine sigrid.jaanis.001@mail.ee

03.12 kl 19 Kose teater Kikerdis etendus „Ära aja mulle udu“

6.12 kl 12-15 Kose valla isetegijate jõuluturg. Tasuta

13.12 kl 14 Advendikontsert. Esineb Arsise kellade ansambel

KOSE RAAMATUKOGU

Näitused Kose raamatukogus:

Klaaskapis Marinne Ulmi ja Ruve Eckbaumi sõjamängude miniatuurid

Seintel Lembi Roosa ja Kerli Pärnoja loodustodote näitus „Maailm läbi eriliste silmade“

Raamatunäitused:

Marti, marti... Ise tehtud, hästi tehtud, „Õ nagu õudseimatest õudseim õudusjutt“ - Leiud noortekirjanduse riulilt. Lasteosakonnas raamatunäitus „Sulesepad. Eesti meesluuletajatelt lastele“

3.12 kell 17 külas teleajakirjanik Katrin Viirpalu

KOSE-UUEMÕISA KÜLAKESKUS

19.11 ja 3.12 kl 19 Jõulueelne keraamika töötuba täiskasvanutele. Juhendab Piret Aavik

22.11 kl 9 Marek Tammetsi kontsertshow „TERMINAATOR II – lugu robotist, kes hakkas tasu nõudma“. Pilet 25.- piletimaailm.com

KOSE SOTSIAAL- JA HARIDUSE TUGITEENUSTE KESKUS

Vanemaealiste mälu treening:

Oru külakeskuses 18.11 ja 2.12 kell 12

Ardu päevakeskuses 21.11 ja 12.12 kell 11

Kose päevakeskuses 26.11 ja 10.12 kell 14

27.11 kl 14 (Kosel) Mälukohvik

27.11 kl 16 Dementsusega inimeste lähedaste tugigrupp

12.12 kell 16 Kose Rahvakool, nutitelefoni kasutamise õpetus

RAVILA MÕIS

15.11 kl 11 Taaskasutustöötuba: klaas

16.11 kl 11 Taaskasutustöötuba: tekstiil

28.11 kl 11 Käsitöökonverents

28.11 kl 19 Teatrietendus

30.11 kl 18 Kultuurikohvik

08.12 kl 18 Talvekonsert

Info: tel 5078055, info@ravilamois.ee

ORU KÜLAKESKUS

19.11 kl 19 Mälumäng „Mäluveski“ Mäluveski toimub iga kuu kolmandal kolmapäeval kell 19 (kuni aprillini)

ARDU KÜLAKESKUS

30.11 kell 18 Ardu traditsiooniline esimene advent Ardu platsil

PILTUUDIS:

FOTO: JEKATERINA KALJUKIVI

Kose vald sai seitsmenda naabrivalve sektori

Kose vallavanem Raul Siem, Nõrava küla naabrivalve sektori vanem Tarvo Taliuja, MTÜ Eesti Naabrivalve tegevjuht Henrik Pöder ja PPA Ida-Harju politseijaoskonna juht Inna Toater allkirjastasid 3. novembril Nõrava küla naabrivalve sektori kootöölepingu.

MTÜ Eesti Naabrivalve - Eesti Naabrikaitse tegevjuht Henrik Pöderi sõnul on naabrivalvel ennetav ehk preventiivne efekt. „Halva kavatsusega inimene teab, et siin ollakse

tähelepanelikud ja tõenäosus jääda kellelegi silma või kaamerasse on palju suurem kui juhuslikus keskkonnas,“ ütles Pöder, kelle sõnul märkis üks Tartus uue naabrivalve sildi üles pannud sektor, et juba mõne nädala jooksul oli tänavatel vähem tundmatuid ja kahtlase käitumisega inimesi. „See näitab, et naabrivalve töötab. Samas silt ei tööta ükski, vaid töö peab ära tegema sektor ise ja seda läbi omavahelise suhtluse, info jagamise ja läbi ühise eemärgi nimel tegutsemise. See

ongi naabrivalve tegelik eemärk ja jõud.“

Nõrava küla on Kose vallas seitsmes ühinguga liitunud naabrivalve sektor, Kose vallas on lisaks veel Rõõsa, Sõmeru, Pärtli-mäe, Sõmeru, Kose-Uuemõisa ja Männi tee naabrivalve sektorid.

MTÜ Eesti Naabrivalve asutati 2000. aastal kodanikualgatuse korras, ühingu eesmärk on tõsta elanike turvalisust kodudes ja nende lähemas ümbruskonnas elanike endi aktiivse tegutsemise tulemusel. ↓

Kose jäätme punkt on taas avatud tavapärasel aegadel

Kose jäätme punkt (Põllu tn 10a) on alates 21. oktoobrist avatud tavapärasel aegadel ehk teisipäeviti (9-12), neljapäeviti (15-18), reedeti (16-19) ning laupäeviti (10-16). Pühapäeviti ja riigipühadel on jäätme punkt suletud.

Tasuta võetakse Kose valla elanikelt vastu probleemtoodete jäätmeid (nagu kodumasinad, elektroonikajäätmed), pakendeid, sõiduauto rehve (korraga 4 tükki), klaasi (ainult lehtklaas), metalli ja puitu, üksikuid tellised ja kive, värvi-, liimi-, laki ja lahustijäätmeid (jaepakendis koguses kuni 10 liitrit), vanaõli ja õlifiltreid, õliseid pühkematerjale (kuni 20 l), päevalgustuslampe ning muid elavhõbedat sisaldavaid

jäätmeid (kuni 2 kg). Samuti saab Kose valla elanik tasuta ära anda patareisid, akusid ja ravimeid.

Tasu eest saab valla elanik ära anda eterniiti (100 eurot/m³), klaasi (25 eurot/m³ koguse eest, mis ületab 0,1 m³ kogust), ehitus- ja lammutusjäätmed (väikses mahus, 25 eurot/m³), tõrvapappi (50 eurot/m³) ja suurjäätmeid (5 eurot/m³). Tekstiili hetkel vastu ei võeta.

Ehitusvilla võetakse vastu pakitult kilekottidesse. Töötajal on õigus keelduda jäätmete vastuvõtmist juhul, kui tasuta teenust kasutatakse pahatahtlikult (näiteks toob inimene jäätmeid tavapäratult suures ulatuses või teeb seda korduvalt).

Erakorraliselt oli jäätme punkt septembris ja oktoobri esimeses pooles avatud ainult teisipäeviti ja neljapäeviti. ↓

Koostööpartner testib valla tänavavalgustust

Kose vallaga selle aasta mais tänavavalgustuse hoolduslepingu sõlminud OÜ Elfi Elekter testib lepingu raames tänavavalgusteid, mistõttu võib aeg-ajalt valla tänavavalgustust näha põlemas ka päevasel ajal.

Kose abivallavanem Margus Jaanson sõnul kaardistab OÜ Elfi Elekter vallavalgustuse palve kogu Kose valla tänavavalgustuse kriitilisi kohti. „See annab meile selguse, kus ja mida ning millal lähimas tulevikus teha on tarvis,“ ütles Jaanson, kelle sõnul on valla tänavavalgustuse võrk pidevalt laienemas. „Novembris algab Ardu 2,3-kilomeetrise kergliiklustee lõigu tänavavalgustuse ehitus. Lisaks oleme sel aastal lisanud mitmeid uusi valgusteid

ja valgustanud üksikuid bussipeatusi.“

Jaanson sõnul ei pea kodanikud päeval testimise käigus põleva tänavavalgustuse pärast muretsema, kuid küll tuleks teada anda pimedal ajal mittetöötavast tänavavalgustusest. „Tänavavalgustuse rikestest palume teavitada Kose Haldust numbril 510 6235.“

OÜ Elfi Elektriga on sõlmitud leping 2027. aasta veebruari lõpuni. Lepingu kohaselt kontrollib ettevõtte plaaniliselt nii valla valgustite, pirnide, kilpide, kaitsmete, valgustusmastide (puit, betoon, metall), betoonjalandite, erinevate kinnituste ja teiste valgustusliini elementide (nähtavate kaablite) korrasolekut ja kõrvaldab kiirreageerimise korras kriitilised rikked. Samuti kuulub ettevõtte pädevusse jõulavalgustuse paigaldamine ja demontaaž. ↓

KOKKUVÕTE KOSE VALLA-VOLIKOGU 16. OKTOOBRI ISTUNGIST

Kose vallavolikogu 2021. aastal valitud koosseis pidas oma viiekümne viiendat ja ühtlasi viimast istungit 16. oktoobril Kose vallas, istungit juhatas volikogu esimees Martin Medar.

Istungist võtsid osa Kose vallavolikogu liikmed Lembit Nael, Pelle Pohlak, Siim Pohlak, Kalle Sleng, Katrin Taniste, Ott Valdma, Tarvi Nikker ja Andres Öis.

Puudusid Janno Jöffert, Martin Innos, Alvar Kasera, Moonika Kuuseoja, Merle Pussak, Kadri Tiis, Demis Voss, Timo Nikitin, Siiri Tammeleht ja Anneli Tisler.

Kose vallavolikogu otsusega nr 389 kinnitati Kose valla Aasta Isaks Reinar Tõruke. ↓

KooliRocki festivali peetakse 15. novembril

Novembri kolmandal laupäeval ehk 15. novembril algusega kell 16 peetakse Kose kultuurikeskuses üleriiklikku koolibändide festivali KooliRock 2025, mis toob lavale andekad noored muusikud eri paigust.

Sündmusest on saanud oodatud traditsioon, mis ühendab koolinoori, õpetajaid ja muusikasõpru, pakkudes publikule põnevat segu rokist, popist ja värskest

omaloomingust.

Lavale astuvad bändid, kes on oma koolides juba publiku südameid võitnud ning valmis nüüd suuremal laval end proovile panema.

Eriti suurt tänu väärivad koolide muusikaõpetajad ja juhendajad, kelle pühendumus ja tugi on kogu festivali selgroog. Nende töö aitab noortel avastada oma andeid ja kasvata julgust lavale astuda.

Tuleb vaid soovida, et kodule KooliRockil! ↓

ANDRES KULLO
KooliRock MTU

KOOLIROCK 2025
KOSE KULTUURIKESKUSES
15.11.2025 KELL 16.00

19 koolibändi ja Eesti parim kantribänd – seda peab nägema!

TEGELT ON TASUTA!
UMBES KELL 21.00
ASTUB LAVALE

Millarall

ALATES 28. eluaastast kohustuslik!

PWW, 15 Music Team, TECTEE, el ROCK MO DISTRIBUTION, coop, AUSTRIAN AUDIC, KHS, Dunlop, BalSnack, PAISE, BRIGHTLIGHT, TUPLA, WSG, Jim Dunlop USA, IGASSE KOOLI OMA BÄND

KOSE TEATAJA

Väljaandja: Kose vallavalitsus
Kirjastaja: Harjumaa Ühinenud Meedia OÜ
Küljendaja: Piret Tuur

Reklaami sisu ja lugejakirjades toodud seisukohtade eest toimetust ei vastuta.

Kose Teataja kaastööd palub toimetust saata toimetaja Simmo Saare e-posti aadressile SIMMO.SAAR@KOSEVALD.EE
28. NOVEMBRIKS 2025.

Kaastundeavaldused tuleb saata aadressile myyk@harju.ee.

ANDRES KULLO
KooliRock MTU

Kose vallas sai enim kohti volikogus Isamaa erakond

Riigi valimisteestuse andmetel andis 2025. aasta kohalike omavalitsuste volikogude valimistel Kose vallas oma hääle 63,2 protsenti valijatest ehk 3714 valijat 5872 võimalikust. Kehtetuid sedeleid oli 12, seega loeti kokku 3702 häält.

Enim kogus valijate toetust Isamaa Erakond (936 häält, 25,3%), edestades valimisliitu Kogukond Ühendab (935 häält, 25,3%) ja Eesti Konservatiivset Rahvaerakonda (891 häält, 24%). Neljanda tulemuse tegi 529 häälega (14,3%) valimisliit Kodukoht Kose ning viienda tulemused valimisliit TASAKAAL (354 häält, 9,5%). Erakond Parempoolsed kogusid kokku 57 häält (1,5%) ega pääsenud üle

valimiskünnise.

Sel sügisel tööd alustavas uues Kose vallavolikogu koosseisus on Isamaa Erakonnal 6, valimisliidul Kogukond Ühendab 5, Eesti Konservatiivsel Rahvaerakonnal 5, valimisliidul Kodukoht Kose 3 ning valimisliidul Tasakaal 2 mandaati.

Volikogusse osutusid Isamaa Erakonna nimekirjast valituks Martin Medar, Pelle Pohlak, Kristel Kook-Aljas, Ken Metsis, Sander Mölder ja Silvar Rohi. Valimisliit Kogukong Ühendab nimekirjast osutusid valituks Demis Voss, Martin Innos, Kadri Tiis, Merle Pussak ja Timo Nikitin. Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna (EKRE) nimekirjast osutusid valituks Siim Pohlak, Tarvi Nikker, Katrin Taniste, Kalle Sleng ja Madis Maiste. Valimisliit Kodukoht Kose

kolm valituks osutunud kandidaati on Ott Valdma, Rene Uuekareda ning Kärt Kõverjal. Valimisliit Tasakaal nimekirjast osutusid valituks Alvar Kasera ja Marika Mae.

Individuaalselt kogusid enim hääli Siim Pohlak (EKRE, 451 häält), Martin Medar (360 häält, Isamaa Erakond) ning Pelle Pohlak (189 häält, Isamaa Erakond).

3714 inimesest osales eelhääletusel 672 valijat, kodus hääletas 15 valijat ning elektrooniliselt andis oma hääle 1856 inimest. Seega oli e-häälet osakaal Kose vallas nendel valimistel 50,2 protsenti. 2021. aastal ehk neli aastat tagasi oli kehtivaid hääli kokku 3612, neist 1933 olid e-hääled (53,5%). ↓

Uuest aastast võivad Kose valla pensionärid ja represseeritud taotleda maamaksu vabastust

Alates 2026. aastast hakkavad Kose vallas kehtima täiendavad maamaksu soodustused, maamaksu määrad jäävad endiseks.

Vastavalt 25. septembri Kose vallavolikogu otsusele kehtib riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel pensioni saajale tema kasutuses oleva maa (mille sihtotstarve või üks sihtotstarvetest on elamumaa või maatulundusmaa õuemaa) kõlviku* eest soodustus 500 eurot ning represseeritud ja represseerituga võrdsustatud isiku okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seaduse tähenduses tema

kasutuses oleva maa, mille sihtotstarve või üks sihtotstarvetest on elamumaa või maatulundusmaa, õuemaa kõlviku eest maamaksust täielikult.

Kose vallas maamaksu määrad on elamumaa ja maatulundusmaa õuemaa kõlviku puhul 1,0 protsenti, maatulundusmaa puhul 0,5 protsenti ja muu sihtotstarbega maa puhul 1,0 protsenti maa maksustamishinnast aastas.

Kose valla maamaksu kasvu piirmäär on 10% või 5 eurot (juhuil kui 10% on väiksem kui 5 eurot) võrreldes eelmise aasta maamaksuga. See tähendab, et maamaks tõuseb 10% võrreldes eelmise aasta maamaksu summaga.

Kodualuse maa maksuvabastuse summa on 1000 eurot. Kodualuse maa maksuvabastus sõltub maaomaniku elukohast rahvastikuregistris 2026. aasta 1. jaanuari seisuga.

Täiendava toetuse saamiseks tuleb esitada kirjalik avaldus Kose vallavalitsusele hiljemalt maksustamisaja 10. jaanuariks. Avalduse vorm avaldatakse Kose valla kodulehel. ↓

* kõlvik on loodusolude ja kasutusotstarbe poolest temaga külgnevatest aladest erinev maa-ala (näiteks haritav maa, õuemaa, metsamaa, looduslik rohumaajne).

Inglipuu ootab heategijaid 15. novembrist

Sel aastal ootab inglipuu ehk laste soovidega jõulupuu heategijaid Kose kultuurikeskuse fuajees alates 15. novembrist.

Lastekaitsespetsialistid koostöös haridusametite tugispetsialistidega kogusid kokku laste soovid, inglil on kirjas lapse soov ja vanus, kuid nimi on muudetud.

Kui sinagi soovid mõnda last rõõmustada, siis tule võta inglipuult üks ingel ja palun too kingitus ilusti pakitult ning lapse nimega Kose kultuurikeskuse administraatori kätte või Kose vallaamajja sotsiaal-osakonda hiljemalt 15. detsembriks 2025.

Inglipuu on heategijate toel Kose kultuurikeskuse fuajees olnud kaheksa aasta, heategijate abiga on tänu inglipuule igal aastal õnnelikud jõulud saanud 40–60 last.

Rohkema info saamiseks pöördu lastekaitsespetsialisti Kristel Kadapiku poole (telefon +372 59184084, e-mail kristel.kadapik@kosevald.ee). ↓

Kose vald müüb kinnistuid

Kose vald müüb elektroonisel enampakkumisel järgmisi kinnisasju: Habaja alevikus Väike-Hoidla (katastritunnus 33801:001:1289), Habaja alevikus Metsa tee 1a (katastritunnus 33801:001:1380), Körvenurga külas Saare (katastritunnus 33801:001:1393), Körvenurga külas Keldri (katastritunnus 33801:001:1394) ning Viskla külas Tamme tee 3a (katastritunnus 33801:001:1459).

Rohkem infot leiab Kose valla koduleheküljel. ↓

Kaasava eelarve infopäev on 16. detsembril

Kose vallavalitsus kutsub kõiki huvilisi teisipäeval, 16. detsembril 2025 kell 15 algavale kaasava eelarve infopäevale Kose kultuurikeskuses.

Infopäeval tutvustatakse rahvaküsitlusele pandud ettepanekuid ning nende esitajatel on võimalus oma ideid vallarahvale lähemalt tutvustada.

Kaasava eelarve eesmärk on anda kogukonnale võimalus ise kaasa rääkida valla arengu ja investeeringute planeerimisel.

Tulge kuulama ja kaasa mõtlema, milline võiks olla järgmine kogukonna ühine ettevõtmine. ↓

Kose valla aasta isa: kõigile sobiva lahenduse leidmine on raske

Kose valla aasta isaks valitud Reinar Tõruke leiab, et üks raskemaid asju nii laste kasvatamisel kui inimestega suhtlemisel on kõigile sobiva lahenduse leidmine.

„Nii inimesed kui ühe pere lapsed on tege-likkuses väga erinevad,“ ütleb Reinar, kelle peres sirgub neli last. „Kõige keerulisem on lahenduste leidmine – mis ühe peal töötab, see teise puhul ei tööta. Näiteks ühele meeldib hommikul putru süüa, teisele ei meeldi.“ Tõrukese pere neljast lapsest on vanim peagi 18-aastane tütar Matilda, noorim aga kümme aastat noorem tütar Marie. Nende kahe vahele jäävad tütar Margaret (14) ning poeg Oskar (12).

Ise kolmelapselises peres vanema venna ja noorema õe vahel kasvanud Reinari sõnul on laste kasvatamisel oluline jälgida seda, et kõik lapsed saaksid võimalikult võrdselt tähelepanu. „Mäletan, et keskmise lapsena kasvades olin ma ise ilmselt kõige iseseisvam, sest isal jagus tähelepanu rohkem vanimale pojale, emal aga pigem nooremale tütrele,“ räägib Reinar. „Mis on täiesti loomulik ning kindlasti pole see etteheide.“

Lapse arengu toetamine on keeruline, kuid vajalik

Reinari arvates on lapse sisemise arengu toetamine kasvatamise juures kõige suurem väljakutse. „Siinkohal tuleb tõdeda, et poiste ja tüdrukute puhul on vajadused ja ohud erinevad. Kui tüdrukutel on alalhoidlikkus suurem, siis poistel asendab seda adrenaliinivajadus. Lisaks käib pere laste vahel ka pidev piiride kompamine.“ Hoolimata sellest, et lapsed ikka aeg-ajalt piire kompavad, on Reinari lapsed kasvanud vitsata. „Lastega saab asjad läbi räägitud, vitsa meie peres antud ei ole.“

Reinar kasvas üles Nissis, kus ta lõpetas ka põhikooli. Gümnaasiumi lõputunnistuse sai ta kätte aga hoopiski Keilas, kuhu käis igapäevaselt Riisiperest rongiga. Ja kuigi viimased viis aastat teavad paljud õpilased ja lapsevanemad Reinarit kui Kose huvikooli robotikaõpetajat, on mees enda elu pühendanud peamiselt sisekaitsele – peale sisekaitseakadeemia lõpetamist

Reinar Tõruke usub, et robotikaringist sirguvad tulevased insenerid. Ka need, kes suudavad dronide valmistada.

FOTO: SIMMO SAAR

2003. aastal on ta töötanud mitmel sisejulgeolekuga seotud politseilisel ametikohal. Kooli valikul mängisid rolli nii missioonitunne, kunagi korrakaitstes töötanud vana isa eeskuju kui ka tõsiasi, et toona pakuti sisekaitse õppimist ajateenistuse võimaliku alternatiivina. Lisaks toona omandatud kõrgharidusele jätkab Reinar täna õpinguid sisekaitseakadeemias sisejulgeoleku magistriproppes, millest pool on juba selja taga.

Eelistab olla kodule lähedal

Huvitava tõigana saab välja tuua tõsiasja, et täna lisaks politseitööle robotikat õpetav Reinar on kätt proovinud ka kiirabis – aastaid tagasi läbis ta Ämaris rühmaparameedikursuse, mille raames sai

kiirabibrigaadiga väljakutseid teenindatud. Ja kui näiteks Mustamäe sõites oli reeglina tarvis mõnda eakamat inimest turgutada, siis kesklinnas olid väljakutsed sageli seotud ööeluga. Nii sai ka Reinari brigaad väljakutse reageerida baaris pussitamiseni jõudnud intsidendile. Kohale jõudes oli õudusteks valmistunud brigaad aga jahmunud hoopis teistel põhjustel. „Kui sündmuskohale jõudsite, oli kohal politsei, kuid kaklejatest polnud ei kippu ega kõppu. Need olid omal jalal pagenud,“ meenutab Reinar muiates.

Kuigi kiirabibrigaadis tegutsemine oli huvitav, pani Kosel tehtud robotika ringijuhendaja tööpakkumine Reinarit tõsiselt mõtlema. „Kui mõtlen oma elu teist poolt,

siis elukoha lähedus on töökohta valikul suureks eeliseks. Ka see, et robotikas teeme oma kätega midagi valmis, on suurepärase,“ põhjendab lisaks huvikoolile ka Ardu ja Orus tunde andnud Tõruke oma valikut.

Üks esimesi Kose-Uuemõisa „põlluelanikke“

Kose-Uuemõisa sattus täna kohaliku alevikuvanemana toimetav Reinar elama tänu abikaasa Kristiinale ning 18 aastat tagasi tehtud ühisele otsusele. „Sain Kristiinaga linnas (Tallinnas) tuttavaks, tema ema elas Kose-Uuemõisas. Meil oli valida – kas kolida linna korterisse või maale majja. Kuna olen majas kasvanud, siis saigi otsus tehtud – maale ja majja,“ meenutab Reinar, kes ehitab abikaasaga

Reinar Tõruke perega.

FOTO: ERAKOGU

maja nii-öelda põllule. „Meil oli põllu peal teine maja. Siis mõtlesin, kes siia ikka ehitada tahab,“ naerab Reinar. „Nüüd on kõik täis ehitatud, isegi tänavad on olemas.“

Seda, et Kose-Uuemõisa on uusi inimesi viimase 18 aastaga juurde kolinud, peab Reinar aga igati positiivseks. „Kose-Uuemõisa meeldis meile valikut tehes loodusläheduse tõttu. See pole sealt kuhugi kadunud ning laste kasvatamiseks on see väga hea keskkond,“ tõdeb ta. „Samuti meeldib meile seal elades Tartu maantee lähedus – linna saab hea liikleusega poole tunniga.“

Kose-Uuemõisa külaseltsi koosolekule sattus tänane külavanem pooljuhuslikult. Sinna sattudes hakkas Reinar mõtlema, mida saaks kogukonna jaoks ära teha. „Lapsed on ühine nimetaja, mis külas inimesi liidab. Ka mind tõukas tagant missioonitunne, mis käskis teha midagi paremaks ja oma lastele jätta parema maailma.“ Tõruke lisab küll muiates, et olulist osa valikute tegemisel on mänginud ka oskamatus öelda „ei“. „Sellegipoolest on ööpäevas 24 tundi ja siia juurde midagi juurde ei anna tekitada.“

Naabrit tunnend hädas

Kodulähedust oskab Reinar veelgi enam hinnata peale selle aasta 6. augustit, mil tulekahju tõttu hävis 6-liikmelise perekonna elumaja. „Mis täpsemalt juhtus, teab ilmselt ainult vanajumal taevas,“ lisab Reinar, kelle arvates õnnetus lõppes siiski parimal võimalikul viisil. „Ilm oli ilus, kõik juhtus ennelõunal, kui pereliikmed olid juba üleval. Kui mina koju jõudsin, oli leek katusest väljas.“ Reinar toob välja nii pereliikmete operatiivse tegevuse kui naabrite abi. „Oleme väga tänulikud kõigile, kes meid aidanud on.“

Reinar leiab, et nii küünarnukitunne kui vähene kurjamite hulk teeb Kose valla heaks elukeskkonnaks. Seda, kas Kose vallas on turvaline, uurib sisejulgeoleku magister ka oma lõputöös. „Turvalisus on ühine nimetaja nii alevikuvanema kui minu lõputööl, milleks on sotsiaalse kaasatuse ja turvalisuse seosed kohalikes kogukondades Eesti arukate külade näitel.“

Heaks näiteks peab Reinar seda, kuidas kogukond tuli toime Kose-Uuemõisa vana koolihoone vandaalitsejatega. „Sel suvel käisid vanas mõisahoones vandaalitsejad Lasnamäelt, kes leidsid kogukonna kasutuses oleva hoone mahajäetud kohtade seiklejate grupist.“ Kogukond reageeris kiiresti ning pidas rüüstajad kinni. Reinari eestvedamisel on veel loodud Kose-Uuemõisa omaette Naabrivalve sektor ja seal tegutsevad aktiivsed külaseltsi liikmed. „Tegin ka ise gruppi postituse, et ärge lõhkuge. Kui tahate tulla ekskursioonile, võtke ühendust.“ Postitus oli edukas ning sisse-murdmised lõppesid. „Paar inimest võttis ka ühendust ning me tegime neile eraldi ekskursiooni,“ räägib Tõruke.

Aga kust ja kellest algab turvalisus? Sellele on Tõrukese sõnul keeruline vastata. „Turvalisus on peidus igapäevastes asjades. Kas lumelükkamine on turvalisuse küsimus? Kui õpetaja roomab läbi suurte hangede tööle, siis see mõjutab ju tema tuju ja tööd. See omakorda õppetöö kvaliteeti. Viimane aga õpilaste valikuid ja potentsiaalset kuritegelikkust karjääri. Lühidalt siis võivad ka tühisena näida pisiastjad olla aluseks stabiilse ja toetava elukeskkonna loomisel.“

Seega tuleb igaühel turvalise kogukonna kujundamisse anda oma panus. Reinar on selles osas heaks eeskujuks.

SIMMO SAAR

PPA hakkab novembri keskel väljastama uue kujundusega ID-kaarte

Politsei- ja piirivalveamet (PPA) hakkab novembri teisest poolest väljastama uusi ID-kaarte. Uuendused puudutavad nii kaardi välimust, kiipi kui ka selle tarkvara. Riigi Infosüsteemi Amet (RIA) sõnul võtab tehniline üleminek aega ning sellega seoses ei pruugi kõik uue ID-kaardi kasutamisega seotud e-teenused esimestel päevadel kohe täielikult toimida.

Novembri keskel vahetub PPA senine dokumentide tootmispartner, mistõttu saavad dokumendi uuendajad ja taotlejad edaspidi uue kujundusega ID-kaarte, elamisloakaarte, e-residendi digitaalseid isikutunnistusi ja diplomaatilisi isikutunnistusi.

PPA identiteedi ja staatuste büroo eksperdi Karoline Põdra sõnul on ID-kaardil värske kujundus ning uuenenud turvaelemendid välja töötatud koostöös PPA ja väliste ekspertidega. „Oleme dokumendi loomisel lähtunud Eesti loodusest inspireeritud turvaelementidest, millest osad on nähtavad palja silmaga ja teised erinevate abivahenditega. Teraselt silmitsedes leiab kaardilt Eestit iseloomustavaid lauseid ja sümbboleid,“ ütles Põder.

Uue ID-kaardi kättesaamise järel tuleb arvestada ühe olulise muudatusega. Kui varem sai inimene dokumendi kättesaamise järel kohe anda digiallkirja, siis uue ID-kaardi puhul tuleb pärast selle kättesaamist teha ühekordne samm ja muuta ära PIN2-kood. Alles pärast PIN2 muutmist on võimalik ID-kaarti digiallkirjastami-

seks kasutada.

Igale inimesele väljastatakse PPA teeninduses või Selveri kaupluses turvakoodide ümbrik, milles on 5-kohaline PIN2-kood. Seda koodi saab muuta ID-tarkvaras. Täpsemad juhised ja rohkem infot, kuidas koodi muuta leiab aadressilt www.id.ee.

RIA elektroonilise identiteedi osakonna ekspert Silvia Lipsi sõnul jõuab ID-tarkvara uus versioon avalikkuse ette novembri alguses. „Uute ID-kaartide kasutuselevõtuks on vajalik, et kõik e-teenused pakkuvad organisatsioonid ja ettevõtted ajakohastaksid oma süsteemid enne uute kaartide väljastamise algust. Kui tarkvara ja liidesed ei ole õigeaegselt uuendatud, ei pruugi uute ID-kaartidega autentimine, allkirjastamine ega ka kliendikaardi funktsioon esimestel päevadel toimida,“ ütles Lips.

Kõik seni väljastatud dokumendid kehtivad oma kehtivusaja lõpuni ning uute dokumentide taotlemine ja kättesaamine jätkub samamoodi nagu seni. Uue ID-kaardi elektrooniliseks kasutamiseks tuleb arvutisse või nutiseadmesse paigaldada uusim ID-tarkvara versioon, mida saab uuendada või alla laadida lehelt www.id.ee.

PPA sõlmis 2024. aasta kevadel dokumentide tootmiseks lepingu uute koostööpartneritega. Selle aasta novembri keskpaigast hakkavad dokumente tootma Soome ettevõtte Thales DIS Finland Oy ja Belgia ettevõtte Zetes SA. Thales vastutab dokumentide tootmise ja isikustamise eest ning Zetes pakub sertifitseerimis- ja usaldusteenuseid. Kaheksaks aastaks sõlmitud lepingute eeldatav maksumus on kokku 54 miljonit eurot. ↓

Kust leida usaldusväärset infot ravimite kohta?

Ravimite kohta leidub internetis hulgaliselt teavet – soovitusi, kogemuslugusid ja arvamusi. Kahjuks ei ole kogu see info alati kontrollitud ega usaldusväärne.

Blogid, foorumid ja sotsiaalmeedia postitused võivad sisaldada eksitavaid teavet, hirmutavaid lugusid või koguni ebapädevaid soovitusi. Näiliselt usaldusväärse nõuande järgimine võib aga seada tervise ohtu.

Kõik veebilehed ei ole usaldusväärsed infoallikad

Internetis leviva teabe suhtes tuleb olla kriitiline. Igaüks võib midagi avaldada, kuid mitte kõik veebilehed ei kontrolli sisu õigsust. Paljud saidid tegutsevad peamiselt raha teenimise eesmärgil, reklaamides või müües ravimeid, millel puudub teaduslikult tõendatud toime ja ohutus. Samuti tuleb arvestada, et ravimite nimetused, kasutussoovitused ja müügitingimused

võivad riigiti erineda – Eestis ei pruugi osa ravimeid üldse saadaval olla või võivad neil olla teised kasutusjuhised.

Usaldusväärse info ravimite kohta leiab ravimiregistrist

Kõige täpsema ja ajakohasema info kõigi Eestis müügil olevate ravimite kohta leiab Ravimiameti hallatavast Ravimiregistrist, mis asub veebiaadressil ravimiregister.ee. See on riiklik andmebaas, millele viitavad ka ametlikud internetiapteegid, ravimiinfo.ee ja terviseportaal.

Ravimiregistrist leiab:

- iga ravimi kohta üldinfo – näiteks toimeaine, ravimvormi, tugevuse ja näidustused,
- teabe võimalike soodustuste, tarneraskuste ja täiendavate ohutusnõuete kohta.

Info patsiendile ja tervishoiutöötajale

Iga ravimi juures on kättesaadavad kaks põhidokumenti.

Patsiendile suunatud pakendi infoleht sisaldab muu

hulgas infot ravimi toime- ja abiainetete, kasutusotstarbe, annustamise, kõrvaltoimete ja säilitamisnõuete kohta.

Ravimi omaduste kokkuvõte on seevastu suunatud eeskätt tervishoiutöötajatele ja sisaldab üksikasjalikumaid meditsiinilist teavet.

Pakendi infoleht on ravimikasutaja jaoks kõige olulisem dokument. Selle põhjal saab hinnata, kuidas ravimit õigesti ja ohutult tarvitada. Infolehe lugemine aitab vältida ravivigu ning vähendab riski, et ravim muutub valesti kasutades vähem tõhusaks või koguni ohtlikuks.

Kui infoleht ei vasta kõigile küsimustele või jääb midagi segaseks, tasub alati nõu pidada apteekri või arstiga. Apteeker oskab anda praktilist nõu ravimite kasutamise kohta, arst aitab otsustada, kas ravim on konkreetsele inimesele sobiv.

Pea meeles: usalda ravimite seoses üksnes ametlikest allikatest pärit teavet. Eestis on selleks ravimiregister.ee. Kui otsid ravimi kohta infot internetist, siis alusta ikka sealt! ↓

INFO

Kuidas Ravimiregistrist infot otsida?

- Ava arvutis või nutiseadmes veebileht ravimiregister.ee.
- Sisesta otsingusse oma ravimi nimi.
- Otsingu tulemused võivad sisaldada sama nimega, kuid erineva tugevuse või ravimvormiga ravimeid – vali see, mis vastab sinu retseptile.
- Iga ravimi juures leiad digitaalse pakendi infolehe, kus on kogu vajalik teave.

Miks on oluline infolehte lugeda?

Infoleht annab kõige täpsema ja usaldusväärsema teabe sinu ravimi kohta. Sealt leiab:

- juhised, kuidas, millal ja kui kaua ravimit võtta,
- teabe võimalike kõrvaltoimete kohta ja mida nende puhul teha,
- info ravimi võimalikest koostoimetest teiste ravimite või toiduga,
- loetelu abiainetest, mis on oluline patsientidele, kel esineb allergiaid või talumatust
- juhised, kuidas ravimit õigesti säilitada.

Pimedal ajal nähtav olemine võib päästa elu

Sügis ja talv toovad endaga kaasa järjest pimedamad hommikud ja öhtud. Nähtavus liikluses halveneb kiiresti ning nii jalakäijad kui ka jalgratturid on suuremas ohus. Igaüks saab aga ise palju ära teha, et liikluses turvaliselt liigelda – kandes helkurit.

Helkur ei ole lihtsalt aksessuaar, vaid elu päästev abivahend. Helkurita liikleja on autojuhile nähtav alles umbes 25–30 meetri kauguselt, helkuriga aga juba kuni 150 meetri kauguselt. See annab juhile piisavalt aega reageerimiseks ja õnnetuse vältimiseks.

Helkur tuleks kinnitada paremale poole (nt varruka või tasku servale) umbes põlve kõrgusele, nii et see oleks nähtav nii eest kui tagant. Ka lastele tuleks helkur kinnitada kindlalt riiete külge, mitte kotile, mis võib jääda selja taha. Lisaks soovitamata heledaid riideid ja kasutada

vilkuvaid tulesid või pealampi, kui liigute pimedas või halva nähtavusega teelõikudel. Olgem üksteise suhtes tähelepanelikud ja hoolivad. Üks väike helkur võib päästa suure elu.

Kose alevikus valmis uus ülekäigurada Pikal tänaval

Kose aleviku liikluskorraldus on saanud täiendust. Pikk tänavale on rajatud uus ülekäigurada, mis aitab parandada jalakäijate ohutust ning muuta liiklemise mugavamaks ja turvalisemaks. Palume kõigil jalakäijatel kasutada teed ületades just uut ülekäigurada, mitte ületada sõiduteed juhulikest kohtadest. Nii tagame parema nähtavuse nii autojuhtidele kui ka jalakäijatele ning vähendame õnnetuste ohtu.

Täname kõiki elanikke mõistva ja hooliva liiklemise eest! ↓

KRISTEL TALV
piirkonnapolitseinik

Kose vallavalitsus kuulutab välja kandidaatide esitamise tänuplaadile „Aasta sotsiaalvaldkonda panustaja“ ja tänuplaadile „Aasta sotsiaaltöö tegija“

Tänuplaad antakse sotsiaalvaldkonnas Kose vallas elavale füüsilisele või tegutsevale juriidilisele isikule, kes on silma paistnud oma tegevusega ning toonud seeläbi vallale positiivset tuntust.

Tänuplaadide andmise otsustamisel kaalutakse vallavolikogu vastava valdkonna komisjoni ettepanekuid. Tänuplaatide andmise kohta vormistatakse vallavalitsuse korraldus.

Tiitlid antakse üle 23. veebruaril 2026 Eesti Vabariigi 108. aastapäevale pühendatud pidulikult kontsertaktusel.

Tänuplaad „Aasta sotsiaalvaldkonda panustaja“ antakse isikule, meeskonnale või organisatsioonile, kes on panustanud erilisel sotsiaalvaldkonna (sotsiaaltöö, tervishoid, terviseeden-

dus, turvalisus, tegelemine riskirühmadega, hingehoid jms) arendamise või abivajajate heaolu parandamise.

Tänuplaad „Aasta sotsiaaltöö tegija“ antakse isikule, kelle töö sotsiaalvaldkonnas on silma paistnud erilise tulemuslikkusega viimase aasta jooksul.

Kose valla tunnustuse avaldamise korra leiab Kose valla kodulehelt www.kosevald.ee (rubriigist vallainfo/õigusaktid).

Kandidaatide kohta nõuetekohaselt vormistatud esildised palume esitada Kose vallavalitsusele **läbi iseteeninduskeskkonna SPOKU.**

Kandidaadid palume esitada hiljemalt 21. detsembriks 2025.

Info: merike.pihla@kosevald.ee, tel. +372 511 8774. ↓

MERIKE PIHLA
sotsiaalnounik

Kose vallavalitsus kutsub valla elanikke esitama kandidaate valla parimate sportlaste ning aasta treeneri valimiseks

Tänuplaat antakse kultuuri-, spordi-, noorsootöö- või haridusvaldkonnas Kose vallas elavale füüsilisele või tegutsevale juriidilisele isikule, kes on silma paistnud oma tegevusega ning toonud seeläbi vallale positiivset tuntuust.

Tänuplaatide andmise otsustamisel kaalutakse vallavolikogu vastava valdkonna komisjoni ettepanekuid. Tänuplaatide andmise kohta vormistatakse vallavalitsuse korraldus.

Tiitlid antakse üle 23. veebruaril 2026 Eesti Vabariigi 108. aastapäevale pühendatud pidulikult kontsertaktusel. Nominente oodatakse järgmistes kategooriates.

Tänuplaat „Aasta naisportlane“ ja „Aasta meessportlane“ antakse isikule, kes on silma paistnud sportlike saavutustega.

Tänuplaat „Aasta võistkond“ antakse Kose

valda esindanud võistkonnale, kes on silma paistnud sportlike saavutustega.

Tänuplaat „Aasta naisnoorsportlane“ ja „Aasta meesnoorsportlane“ antakse alla 19-aastasele noorsportlasele, kes on silma paistnud sportlike saavutustega.

Tänuplaat „**Aasta treener**“ antakse isikule, kes on silma paistnud treeneri töötulemustega.

Kose valla tunnustuse avaldamise korra leiab Kose valla kodulehelt www.kose-vald.ee (rubriigist vallainfo/õigusaktid).

Kandidaatide kohta nõuetekohaselt vormistatud esildised palume esitada Kose vallavalitsusele **läbi iseteeninduskeskkonna SPOKU**.

Kandidaadid palume esitada hiljemalt 21. detsembriks 2025.

Info: jekaterina.kaljukivi@kosevald.ee, tel 535 94233. ↓

JEKATERINA KALJUKIVI
kultuurinõunik

Kose vallavalitsus kuulutab välja kandidaatide esitamise tänuplaadile „Särav tegu“ või „Särav tegija“ ja tänuplaadile „Särav noor“

Tänuplaat antakse kultuuri-, spordi-, noorsootöö või hariduse valdkonnas Kose vallas elavale füüsilisele või tegutsevale juriidilisele isikule, kes on silma paistnud oma tegevusega ning toonud seeläbi vallale positiivset tuntuust.

Tänuplaatide andmise otsustamisel kaalutakse vallavolikogu vastava valdkonna komisjoni ettepanekuid. Tänuplaatide andmise kohta vormistatakse vallavalitsuse korraldus.

Tiitlid antakse üle 23. veebruaril 2026 Eesti Vabariigi 108. aastapäevale pühendatud pidulikult kontsertaktusel.

Tänuplaat „Särav tegija“ või „Särav tegu“

antakse isikule, kes on aasta jooksul Kose vallas korraldanud silmapaistva ettevõtmise või sündmuse.

Tänuplaat „Särav noor“ antakse hariduse, kultuuri- või noorsootöö valdkonnas kuni 26-aastasele noorele, kes on oma tegevusega silma paistnud.

Kose valla tunnustuse avaldamise korra leiab Kose valla kodulehelt www.kose-vald.ee (rubriigist vallainfo/õigusaktid).

Kandidaatide kohta nõuetekohaselt vormistatud esildised palume esitada Kose vallavalitsusele **läbi iseteeninduskeskkonna SPOKU**. **Kandidaadid palume esitada hiljemalt 21. detsembriks 2025.**

JEKATERINA KALJUKIVI
kultuurinõunik

Sünnipäevalised lasteaia eest.

FOTO: KRISTEL PALM

Ardu kooli lasteaed tähistas oma sünnipäeva pereõhtuga

Selle aasta 2. oktoobril tähistas Ardu kool lasteaia 56. ja lasteaia maja 16. sünnipäeva.

Kuigi lasteaed on Ardu tegutsenud 1969. aasta sügisest, algas 2009. aastal Ardu lasteaia ajaloos uus peatükk. Nimelt alustas 2009. aasta 1. oktoobril lasteaed tööd uues majas.

Ardu os alates 2022. aasta 1. septembrist lasteai ja kool ühendatud, juriidilise nimega Ardu Kool. Kuna igal haridusasutusel peab olema ka oma sisemist ilu ning eripära kajastav nimi, viisime Maarja Udde eestvedamisel läbi nimekonkursi, mille tulemuseks omistame tänasel sünnipäeval Ardu kooli lasteaia täiendnimel Pillerpoo.

Pillerpoo, Pillerpoo – kõigil on naerul suu

Pillerpoo lasteaed on eriline seetõttu, et tegemist ainsa Kose valla lasteaia, kus on oma basseini. Ja mis veelgi olulisem – see maja on loodud just lasteaia jaoks, mitte kohandatud, vaid unistatud, projekteeritud ja ehitatud väikeste inimeste vajadusi silmas pidades. Oma suure panuse uue lasteaia hoone valmimisse on andnud endine lasteaia direktor Tiina Suvi, tolleaegne vallavanem Andres Õis, Rein Hordo, Aino Simson ja Sirje Saulep. Suur aitäh teile!

Sünnipäevapeol omistati nimed ka lasteaia rühmadele. Kõige noorma rühma nimeks on Pillerkallid, keskmise rühma uueks nimeks on nüüd

Pillermummud ning vanema rühma nimeks on edaspidi Pillerlinnud.

Kooljuht Kirsti Solvak ütles, et igal rühmal on oma supervõimed, mis toetavad Ardu kooli põhiväärtusi. „Pillerkallide supervõime on kallistamine ja hoolimine, pillermummude supervõimeks on koostöö, pillerlinnude supervõimeks on tarkust täis raamatute lugemine ja keskkonnanahklikkus,“ ütles Solvak.

Ardu kooli Pillerpoo lasteaia lapsed kinkisid lasteaiale uueks aastaringiks kaasa ilusad laulud ja luuletused. Koos heisati oma lasteaia Pillerpoo lipp ja istutati maja ette õunapuu sordinimega Pillerpoo. Lapsed lugesid istutatud puukesele kasvamiseks

kaasa võlusõnad. Eks kevadel on siis näha, kuidas need mõjusid.

Sünnipäeva puhul tehti koos peredega ajaloolised maalingud kividele, mängiti ja meisterdati ning lasti sünnipäeva auks paberrakette. Õhtu lõppes ühise tordipiknikuga.

Ardu kool tänab Ardu Alevikuseltsi lasteaia lipu valmistamise abi eest, Kose Halduse toitlustusvaldkonna tordi valmistamise eest ja kõiki peresid ning külalisi, kes meiega rõõmu jagama tulid.

Täna õpib meie lasteaiaias 37 last, vabu kohti meil veel on – kel huvi, võtke julgelt meiega ühendust. ↓

KAROLIN KARU

Kose vallavalitsus kuulutab välja Kose valla aukodaniku, teeneteplaatide ja vallasõbralikumate ettevõtte kandidaatide esitamise

Kose vald avaldab tunnustust Kose valla aukodaniku nimetuse ja teeneteplaadi andmisega ning vallasõbralikumale ettevõttele teeneteplaadi andmisega.

Ettepanekuid aukodaniku nimetuse ja teeneteplaatide kandidaatide kohta võivad teha kõik juriidilised ja füüsilised isikud.

Aukodaniku nimetuse ja teeneteplaatide andmise otsustab Kose vallavolikogu.

Tiitlid antakse üle 23. veebruaril 2026 Eesti Vabariigi 108. aastapäevale pühendatud pidulikult kontsertaktusel.

Aukodaniku nimetus antakse füüsilisele isikule erilise auavaldusena Kose vallale osutatud väljapaistvate teenete eest.

Kose valla teeneteplaat omistatakse füüsilisele ja/või juriidilisele isikule auavaldusena Kose vallale osutatud väljapaistvate tee-

nete eest.

Teeneteplaat „Kose valla vallasõbralikum ettevõtte“ antakse Kose vallas tegutsevale, jätkusuutlikule ettevõttele või ettevõtte allüksusele, kes on andnud oma pikaajalise tegutsemisega tööd Kose valla elanikele ning on toetanud Kose valda tema ettevõtmistes.

Kose valla tunnustuse avaldamise korra leiab Kose valla kodulehelt www.kose-vald.ee (rubriigist vallainfo/

õigusaktid).

Kandidaatide kohta nõuetekohaselt vormistatud esildised palume esitada Kose vallavalitsusele **läbi iseteeninduskeskkonna SPOKU**. Esildis peab sisaldama kandidaadi kohta nõutud andmeid ja põhjendust.

Kandidaadid palume esitada hiljemalt 21. detsembriks 2025 . ↓

JEKATERINA KALJUKIVI
kultuurinõunik

KOSE VALLA TEATED DETAILPLANEERINGUTEST

Tade külas asuvate Saare tee maaüksuste detailplaneeringu kehtestamine

Kose vallavalitsus kehtestas 21.10.2025 korraldusega nr 317 Tade külas asuvate Saare tee maaüksuste detailplaneeringu. Planeeritava ala pindala on ca 1,73 ha ning see hõlmab Saare tee 5a (33801:001:0941), Saare tee 3a (33801:001:0939), Saare tee 3a juurdelõige (3801:001:0946), Saare tee 1a (33801:001:0944), Saare tee 1 (33801:001:0943), Saare tee 3 juurdelõige (33801:001:0945), Saare tee 3 (33801:001:0938), Saare tee 5 (33801:001:0940), Saare tee L2 (33801:001:0947), Saare tee L1 (33801:001:0942) ja osaliselt Saare tee (33701:002:0784) katastriüksust. Detailplaneeringuga on kavandatud kuus elamukrunti suurustega vahemikus 2024-2777 m². Igale krundile võib ehitada ühe üksik- või kaksikelamu ja kaks abihoonet. Elamute suurim kõrgus võib olla 8 m, abihoonetel 6 m. Krundi suurim ehitistealune pind 500 m². Lisaks on planeeringuga kavandatud üks tupiktänava krunt. Detailplaneeringuga viiakse ellu üldplaneeringut ja luuakse alale ruumiline terviklahendus. Planeeringu elluviimisega ei kaasne eeldatavasti pikaajalisi negatiivseid mõjusid majanduslikule, sotsiaalsele, kultuurilisele ning looduskeskkonnale. Detailplaneeringu dokumentidega on võimalik tutvuda Kose valla kodulehel avalikus dokumendiregistris (<https://www.kosevald.ee/dokumendiregister>) ja <https://evald.ee/kosevald/#/planeeringud/planeeringud/268> ning Kose vallavalitsuse majandusosakonnas eelneval kokkuleppel arhitektiga. Küsimused ja täiendav info: Kose vallavalitsuse majandusosakond, Siiri Hunt, arhitekt (siiri.hunt@kosevald.ee, telefon 54700707).

evald.ee/kosevald/#/planeeringud/planeeringud/268 ning Kose vallavalitsuse majandusosakonnas eelneval kokkuleppel arhitektiga. Küsimused ja täiendav info: Kose vallavalitsuse majandusosakond, Siiri Hunt, arhitekt (siiri.hunt@kosevald.ee, telefon 54700707).

Oru külas Uustalu katastriüksuse detailplaneeringu algatamine

Kose vallavalitsus algatas 30.10.2025 korraldusega nr 322 Oru külas asuva Uustalu katastriüksuse detailplaneeringu. Planeeritava ala pindala on ca 4,5 ha ning see hõlmab Uustalu (33701:004:0222, maatulundusmaa 100%, 43403 m²) katastriüksust ning tagamaks nõuetekohast juurdelõige ja tehovõrkudega liitumist osaliselt ka Oru-Saala tee (33801:001:0307) katastriüksust. Detailplaneeringu eesmärk on Uustalu katastriüksusele nelja üksikelamukrundi ja ühe transpordimaa sihtotstarbega krundi rajamise võimalikkuse väljaselgitamine. Lisaks antakse detailplaneeringuga lahendus planeeringuala haljastusele, heakorrale, juurdelõigetele, parkimiskorraldusele ja tehovõrkudega varustamisele. Detailplaneeringu algatamine ei ole vastuolus Kose valla üldplaneeringuga. Planeeringulahenduse koostamiseks tuleb eelnevalt teostada topo-geodeetiline uuring ning selgitada välja naabruses olevate puurkaevude ja reovee kohtkäitlusrajatiste asukohad. Detailplaneeringut algatades muude uuringute ja analüüside tegemise vajadus puudub. Kui planeeringu koostamise käigus selgub, et detailplaneeringu koostamise raames on vajalik teha uuringuid, analüüse, ekspertiise vms, siis tuleb need teha vajaduse tekkimisel. Dokumentidega on võimalik tutvuda Kose valla kodulehel avalikus dokumendiregistris (<https://www.kosevald.ee/dokumendiregister>) ja <https://evald.ee/kosevald/#/planeeringud/planeeringud/377>. Kirjalikud arvamused planeeringu kohta palume esitada hiljemalt 14.12.2025 meiliaadressil.

ter) ja Kose vallavalitsuse majandusosakonnas eelneval kokkuleppel arhitektiga (siiri.hunt@kosevald.ee, telefon 54700707).

Oru külas Tähepaju katastriüksuse detailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku korraldamine

Kose vallavalitsus võttis 30.10.2025 korraldusega nr 323 vastu Oru külas asuva Tähepaju katastriüksuse detailplaneeringu. Planeeritava ala pindala on ca 1,48 ha ja see hõlmab Tähepaju katastriüksust (33801:001:1729, maatulundusmaa 100%) ning tagamaks nõuetekohast juurdelõige ja tehovõrkudega liitumist osaliselt ka Nurga tee katastriüksust (33801:001:0385) ning Tähepaju tee L2 katastriüksust (33701:004:0546). Tähepaju katastriüksusele on kavandatud viis elamukrunti suurustega vahemikus 2000-2241 m². Kruntide ehitusõigused on järgmised: igale krundile võib ehitada ühe üksik- või kaksikelamu ja abihooned; suurim lubatud kõrgus on elamutel 9 m, abihoonetel 6 m; suurimad ehitistealused pinnad on vahemikus 250-320 m². Lisaks on planeeringuga kavandatud üks tupiktänava krunt ning Nurga teele on planeeritud kõnnitee. Detailplaneering on kooskõlas Kose valla üldplaneeringuga. Planeeringu elluviimisega ei kaasne eeldatavasti pikaajalisi negatiivseid mõjusid majanduslikule, sotsiaalsele, kultuurilisele ning looduskeskkonnale. Planeeringu avalik väljapanek toimub 29.11.-14.12.2025 Kose Vallavalitsuse majandusosakonnas (Hariduse tn 1, Kose alevik, II korrus), valla veebilehel (<https://www.kosevald.ee/detailplaneeringud>) ja <https://evald.ee/kosevald/#/planeeringud/planeeringud/377>. Kirjalikud arvamused planeeringu kohta palume esitada hiljemalt 14.12.2025 meiliaadressil.

Vaid veerand 11–12-aastastest lastest jõuab perearsti juurde rutiinsesse tervisekontrolli

Tervisekassa andmetel jõuab 11–12-aastaste laste vanuserühmas perearstikeskuses toimuvasse kontrolli igal aastal vaid iga neljas laps, mistõttu võivad jääda märkamata mitmed murekohad eelteismeliste füüsilises ja vaimses tervises, hoiatavad perearstid.

Beebi- ja väikelapseas käivad vanemad lapsega tervisekontrollis aktiivselt, näiteks osales mullu 1-aastaste tervisekontrollis 97 protsenti lastest. Lapse vanuse kasvades hakkab see näitaja aga langema, ulatudes eelteismeliste ehk 11–12-aastaste laste puhul kõigest 26 protsendini.

„11–12-aastastel lastel on algamas murdeea eelnev kiire kasvu periood, mil muutub nii keha kui meeleolu. Rutiinses kontrollis vaadatakse üle lapse tervislik seisund, alustades pikkuse, kaalu ja

rühiga ning lõpetades silmanägemise, hingamiseldundite ja vererõhu kontrollimisega,“ ütles perearst prof Marje Oona tervisekontrollide sisu.

„Tervisekontroll ei ole pelgalt tüütu kohustus või formaalsus, vaid võimalus märgata murekohti lapse kasvamises ja arengus. Näiteks teame

Eesti kooliõpilaste tervisekäitumise uuringust, et iga viies 11–15-aastane noor on ülekaaluline. Liigne kehakaal on tõsine terviserisk ja kui sel-

lega jääb lapseas tegelemata, on suur võimalus, et ülekaal jääb püsima ka täiskasvanueas ja siis on sellest vabaneda hoopis keerulisem.“

Marje Oona toob välja, et perearstikeskuses tehtav kontroll on hea võimalus ka lapsevanemale tulla perearsti või -õega arutama, kui miski lapse käitumises või harjumustes teeb muret, olgu selleks kasvõi söömispõrõbleemid, keerulised suhted eakaaslastega või raskused õppimisel. „Mitte ainult füüsiline, vaid ka vaimne tervis mängib tähtsat rolli meie laste heaolus.“

Kooliealiste laste tervisekontrollid toimuvad 1., 3., 7. ja 10. klassis õppeasutuses kohapeal ning neid viib läbi kooliõde, kuid 11–12-aastaste ja 15–16-aastaste noortega tuleb kontrolliks pöörduda perearstikeskusesse, mis on lapsevanematele sageli uudiseks.

Lapse eesootavast tervisekontrollist teavitamiseks on tervisekassa alates suvest testinud 11–12-aastaste laste

vanematele SMS-teavituste saatmist. „Septembris saadetud SMS-ide saajast iga kümnes lapsevanem käis lapsega kuu jooksul perearsti juures kontrollis, mis näitab seda, et selline meeldetuletus on lapsevanematele vajalik,“ ütleb Tervisekassa ennetusteenuse peaspetsialist Margit Savisaar. „Olenemata sellest, kas olete SMS-i teel kutse saanud või mitte, on kõik 11–12 ja 15–16 aasta vanuses lapsed oodatud perearstikeskusesse rutiinsesse kontrolli. Kuid oluline on teada, et perearstikeskusega peab ühendust võtma ja vastuvõtuks aja broneerima lapsevanem ise. Paneme südamele, et emad-isad leiaksid lapse tervise jaoks teiste kiirete tegemiste kõrvalt aja, et tervisekontrollis ära käia.“

Lapse rutiinne tervisekontroll perearstikeskuses on tasuta ja toimub vastavalt riiklikule lapse tervise jälgimise juhendile. Lapse tervisekontrollide ajagraafik ja sisu: tervisekassa.ee/lapsetervis. ↴

Konkurentsiamet asus uurima jaekettide kaubandustavasid

Konkurentsiamet algatas järelevalvemenetluse Coop Eesti Keskühistu, Selver AS, AS Prisma Peremarket, Rimi Eesti Food AS, Maxima Eesti OÜ, AS OG Elektra kohta, et uurida nendes ettevõtetes teatud kaubandustavade kasutamist toidumüüjate suunal.

Konkurentsiameti jurist Kristin Truus ütles, et 2025. aasta fookusteemana asus konkurentsiamet kontrollima jaekaubandusettevõtjate ning põllumajandus- ja toidutootjate vahelisi lepingutingimusi ja aasta esimesel poolel analüüsi kokku ligikaudu 140 lepingut. „Konkurentsiameti eelnev küsitlus oli näidanud, et viimase aasta jooksul on enamik toidutarnijad kokku

puutunud ostjate ebaausate kaubandustavade, vaatamata sellele, et selliste tavade kasutamine on seadusega keelatud,“ ütles Truus.

Truusi sõnul on näiteks 60% toidutarnijatest puutunud kokku ühepoolsete muudatustega lepingutingimustes. „48% on kogunud hilinenud makseid ja tellimuse tühistamist lühikese etreteatamistähajaga ning 47% juhtudest on müüjalt

nõutud müügiga mitteseotud tasusid, 43% tarnijatest on kokku puutunud ka kaubanduslike ähvardustega,“ ütles Truus.

Pea 76% küsimustikule vastanutest töi välja, et enim probleeme ebaausate kaubandustavadega esineb jaekettidest ostjatega. Lepingutingimuste analüüsi tulemusel algatas amet järelevalvemenetluse kuue (Coop Eesti Keskühistu, Selver

AS, AS Prisma Peremarket, Rimi Eesti Food AS, Maxima Eesti OÜ, AS OG Elektra) jaekaubandusettevõtja kohta. Konkurentsiamet rõhutab, et menetluse algatamine ei tähenda rikkumise toimepärnemist ega selle tuvastamist. Kõigile menetlusalustele isikutele antakse võimalus asja kohta oma arvamus esitada.

Amet viis 2025. aasta märtsis ja aprillis põllumajandus- ja toidukaupade tar-

nijate seas läbi anonüümse küsitluse. Uuringu eesmärk oli paremini mõista, millisel määral puutuvad tootjad ja tarnijad kokku eri ostjate ebaausate kaubandustavadega. Küsimustiku kokkuvõte on avaldatud Konkurentsiameti kodulehel.

Ebaausatest kaubandustavadest on võimalik konkurentsiameti e-postil info@konkurentsiamet.ee kaudu. ↴

Kose 7 Järve maastikurattakross tõi kohale 135 ratturit üle Eesti

12. oktoobril peeti Kose vallas Rõõsa külas rattavõistlust 7 järve Maastikukross 2025, mille käigus selgusid nii Harjumaa meistrid maastikurattasõidus kui ka Eesti meistrid elektrirattastel (E-MTB).

Võistluse erinevatel distantsidel startis kokku 135 ratturit, võisteldi 2x16 km pikkusel ringil. Kose sportlastest oli kõige silmapaistvam Frederik Saaremägi, kes saavutas M16 vanuseklassis üldarvestuses 2.koha. Põhisõidus oli Kose valla elanikest parim Indrek Ester.

Võisteldi erinevates võistlusklassides: põhisõit (mehed ja naised), matkasõit (kuni 16-aastased poisid ja tüdrukud), lastesõit (kuni 12-aastased poisid ja tüdrukud) ning tillusõit. E-MTB raames võisteldi eraldi arvestuses meeste, naiste, noorte ja vabaklassi vahel.

Võistlejate tagasiside oli positiivne: jäädi rahule nii rajaga kui ka korraldusega ning lubati ka edaspidi osaleda. Naiste võitja Janika Lõivu sai võistlusel nii sõita, joosta kui isegi peaga vastu puud sõidetud. „Äge võistluskeskus keset metsa, pluss maailma parim kanasupp finišis,“ ütles Lõiv.

Fotol Kose valla parim rattur Frederik Saaremägi, kes saavutas M16 vanuseklassis 2. koha.

FOTO: JANNE EPNER

PARIMAD TULEMUSED:

Mehed

1. koht – Arseni Laidinen
2. koht – Raiko Kaldoja
3. koht – Kristo Öruste

Naised

1. koht – Janika Lõiv
2. koht – Triin Rast
3. koht – Önne-Liina Jakobson

Noormehed M16

1. koht – Egert Tammeleht
2. koht – Frederik Saaremägi
3. koht – Rasmus Männa

Neiud N16

1. koht – Melissa Kivi
2. koht – Berit Grünberg
3. koht – Liis-Marleen Pokk

Lapsed M12

1. koht – Robin Kristiansen
2. koht – Koit Carlos Kesa
3. koht – Kenert Karner

Lapsed N12

1. koht – Marissa Kristiansen
2. koht – Laura Lääne

E-MTB Mehed

1. koht – Teemu Viholainen
2. koht – Ott Männik
3. koht – Indrek Vuin

E-MTB Naised

1. koht – Esmeralda Vesterinen
2. koht – Eliise Vuin
3. koht – Margit Metsla-Rebane

E-MTB Vabaklass

1. koht – Kalle Takel

Kõik tulemused on näha Championchip.ee kodulehel

7 Järve Maastikukrossi eesmärk on propageerida maastikurattasõitu nõudlikel metsaradadel.

Täname võistluse sponsoreid ja koostööpartnereid: Harjumaa spordiliit, Kose vald, DonSimon, Wõlu, Sko Motors, WeLoveCycling, Paunküla Heaolukeskus, Elister OÜ, Kallu Teenused OÜ, Kose spordimaja, Vytautas, Adventures, EMF, Karla külaselts. ↓

ATS KANNE (MTÜ KOSE AMK)

LAURA LOKOTAR (KOSE SPORDIMAJA)

Kose valla lahtistel karikavõistlusel selgusid parimad discgolfimängijad

11. oktoobril kogunesid spordisõbrad Kose discgolfi radadele, et osaleda Kose valla lahtistel discgolfi karikavõistlustel.

Sel aastal osales võistlusel kokku 82 sportlast nii Kose vallast kui ka kaugemalt. Võistlustel pandi proovile täpsus, osavus ja võistlusvaim, et selgitada välja parimad mängijad neljas kategoorias: eliit, sport, harrastajad ja naised. Toimus eraldi arvestus Kose valla elanikele. Kokku jagati välja 16 karikakomplekti ning lisaks suur hulk erinevaid eriauhindu.

Võistluse formaat nägi ette kahe ringi läbimist, mille kokkuvõttes selgusid lõpptulemused ja divisjonide parimad võistlejad. Iga divisjoni kolme paremat autasustati karika ning sponsorite eriauhindadega. Üldarvestuse (eliitkategorias) võitis Rasmus Metsamaa (-14). Kose valla eliitkategorias saavutas 1.koha Jan-Martin Vandrecht (+2), 2.koha Rein Kruusement (+4) ja 3.koha Tõnis Danilov (+6). Kose

Kose valla eliitklassi esikolmik (vasakult): Rein Kruusement, Jan-Martin Vandrecht, Tõnis Danilov.

FOTO: ANDRUS DANILOV

sustati karika ning sponsorite eriauhindadega. Üldarvestuse (eliitkategorias) võitis Rasmus Metsamaa (-14). Kose valla eliitkategorias saavutas 1.koha Jan-Martin Vandrecht (+2), 2.koha Rein Kruusement (+4) ja 3.koha Tõnis Danilov (+6). Kose

valla elanikest tegi hea võistluse ka Ermo Veelain (+3), kes saavutas sportkategorias üldarvestuses 1.koha. Kahe ringi vahepeal tehti väike paus.

Suur tänu ürituse korraldajatele MTÜ Kose Suusaja Tervisespordiklubile ja

Hannes Ehatähele. Võistluse toetajad olid Haava Grupp, Öllenaüt, Cosius Pubi, Kose Spordimaja ja Gram Discs.

Täname kõiki võistlejaid, kaasaalajaid kui toetajaid! ↓

LAURA LOKOTAR
Kose spordimaja

Kose offroad-sportlased olid Ida-Virumaal võidukad

Tarvi Noorma ja Karl Eric Kullassepp saavutasid 10.-12. oktoobril Ida-Virumaal peetud hooaja orienteerumise ja karikavõistluste viiendal viimasel etapil MudEst Offroad võistlusel vabaklassis esikoha.

Kose valla meeskond edestas omavalmistatud Audilandi sõidukiga Tartu Off-road Teami koosseisus Ellikar Kaldamäe ja Jaanur Truss ning Läti võiskonda Silavas Servisa Centrs (Arnis Puss ja Edvards Osups).

Vabaklassis osales kokku kaheksa võistkonda. ↓

Kuni 2017. aastal sündinud tüdrukute 25 meetri distantsi arvestades olid kolm paremat Lumi Niit, Grete Oja ja Terle Danilov.

Spordihoone ujulas selgusid valla parimad ujujad

Oktoobrikuu viimasel päeval kogunesid Kose spordimaja ujulasse ligi 100 valla parimay ujujat, et võtta mõõtu Kose valla lahtistel meistrivõistlustel ujumises.

Osalejad said end proovile panna erinevates vanuse- ja distantsikategoriates. Lapsed ja noored võtsid mõõtu 25 m vabalt, 25 m selili, 50 m vabalt, 50 m selili ja 100 m vabalt distantsidel, täiskasvanud võistlesid 100 m vabalt ujumises.

Parimaid ujujaid autasustati medali, Nurme auhinnakoti ja diplomiga.

Kose vald tänab Spordiklubi Fortunat võistluse läbiviimise eest ja Nurme Looduskosmeetika OÜ-d toetuse eest. Täname ka kõiki võistlejaid ja toetajaid.

Tulemused on nähtavad Kose spordimaja kodulehelt (www.spordimaja.ee). ↓

Kodust välja teiste sekka

Oktoobri alguses korraldas Kose Kunsti ja Käsitöö Selts tervise- ja külastusretke 55+ ealistele Harjumaale ja Lääne-Virumaale.

Alustasime naaberval- last Raasikust, kus tutvusime Aruküla Kultuuriseltsi tegemistega kultuurijuht Garina Toominga eestvedamisel ja sealt edasi juba Lahemaa pärimuskotta, Vihulasse ja Rakverre.

Lahemaa pärimuskoda asub Harjumaal keset Lahemaa rahvusparki, Uuri külas. Tegemist on traditsioone hoidva ja elava kogukonnakeskusega, mille fookuses on Eesti rahvakultuuri, käsitöö ja vanade oskuste elushoidmine ning edasiandmine. Pärimuskodas ootas meid ees lahke pererahvas ja perenaine Liis, kes alustas koja tutvustamisest, esitles kohalikku kultuuripärandit ja pärandkäsitööd, millele järgnesid pererahva eestvedamisel õpitoad. Peremees Roland Burk on rahvapäraste puukäsitöö meister, kes tutvustas erinevaid puuliike ja nende kasutusvõimalust erinevate tarbesemete valmistamises, vajalikke tööriistu ning töövõtteid. Perenaine Liis Burk on keskendunud meie põlise lambatõu – Eesti maalamba säilitamisele ja villa kasutamisele, ta tutvustas meile villa erinevusi, esitles erinevaid villa kasutamise võimalusi, tema südameks on meie kohalikud vanemad pulmakombed, igapäevaselt on ta aga Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu tegevjuht.

Pärast õpitubasid ootasid meid püstkojas lõkketule kuumuses ja õues suitsevate leppapuuhalgude toel valminud

lõkketoidud. Püstkojas jõime koos ka musta pässiku teed, mis on meie pärandist tuntud laialt levinud rahvatarkus.

Vihulas ootasid meid õhtul matkarajad ja muuseumitoad, saunamaagia, vesivõimlemine ja tervislikud veeprrotseduurid, stressi maandamine ja igapäevaelu pingelangus.

Teisel päeval osalesime Tauri Tallermäe mälukoolitusel „Tähelepanu ja mälu“, mille eesmärgiks oli anda nõuandeid tähelepanu parandamiseks, vajaliku info meelde jätamiseks ja positiivsete emotsioonide loomiseks. Tore oli tõdeda, et enamikel inimestel ja ka meie sihtrühmal 55+ pole mitte mälu-, vaid tähelepanu probleemid. Veel olid arutlusele teemad nagu tüüpilised normaalse aju vead, mis segavad meelde jätmist; kuidas inimese aju, mälu ja mõtlemine toimivad; tähelepanu olemus ja vajalikkus; lihtsamad seoste loomise tehnikad ja hea enesetunde tekkimise tegurid.

Meie külastusretke viimased sihtkohad olid Lääne-Virumaa käsitöökeskused: Virumaa Käsitöö salong, Rakvere loovuskeskus ja Mariti käsitöösalong. Neis käsitöökeskustes tehakse käsitööd rahvapäraseid kudumitest kuni keraamikani välja. Sinna vahele sadu erinevaid töid rahvusliku käsitöö varaaidast. See oli suureks inspiratsiooniallikaks meile kõigile. ✚

PIRET AAVIK

Kose Kunsti ja Käsitöö Selts

Puhka Kosel: Habaja Viinavabrikus ajalugu käärrib, inspiratsioon aurab ja tulevik villib

Kas teadsid, et Kose vallas on paik, kus aeg käib veidi teisiti? Seal, kus kunagi kees vaskkateldes viin, podisevad nüüd loovus ja marjaveinid.

Tere tulemast Habaja Viinavabrikusse – paika, kus isegi seinad teavad rohkem lugusid kui mõni ajalooramat (ja mõnikord räägivad nad need sulle ise ette, eriti pärast kolmandat pokaali...). Tere tulemast paika, mil sissepääsul peaks rippuma suur kiri: „Kui sul on kiire, torma edasi, meil siin aeg seisab!“. Ehk et siis: millegi korralikult nautimiseks tuleb ka piisavalt aega varuda.

Ajalugu, mis pole sugugi karskete killast

1881. aastal ehitatud Habaja Viinavabrik oli kunagi tõeline „startup“ – ainult et ilma PowerPointi ja riskikapitalistideta. Siin aeti viina, mis pani elama nii mehed kui mõtted.

Aastakümnete jooksul on hoone näinud rohkem alkoholikraade kui mõni pealinna öökubi ja rohkem remonte kui keskmine vallamaja. Tänapäeval on vabrik muidugi kaine – vähemalt tööpäeviti. Enamasti. Ja viina asemel villitakse siin peamiselt ideid, elamusi ja kodumaiseid marjaveine.

Ajalooline paekivist hoone seisab aga endiselt väärilt nagu vana härrasmees, kes teab täpselt, et tal on küll minevik, aga ta ei lase sel pisiasjal oleviku nautimist segada.

Mida siin tehakse (ja miks see sulle võiks korda minna)

Habaja Viinavabrik ei ole lihtsalt vana hoone, vaid elav organism, mis hingab ja õilmitseb koos külalistega. Siin saavad ühise laua taga kokku minevik ja tulevik, huumor ja tõsidus, käsitöö ja loominguline hullus.

Siinses boheemlaslikus epitsentris toimub kõike:

- kontserte ja näitusi, mis panevad sind küsima, kas sa oled ikka veel Kose vallas või juba mõnes hipsterlikus Euroopa pealinnas;
- töötubasid ja seminare, kus on saadud õppida

„Kui me ei elaks siin, siis me ütleks küll, et Habaja Viinavabrik on Kose valla parim põhjus kodust välja tulla!“ on Habaja Viinavabriku pererahvas Julia-Maria Linna ja Villy Paimets ühel meelel.

FOTO: ERAKOGU

asju, mida sa ei teadnud, et vajad (nt kuidas teha käsitööküünalt, mis lõhnab nagu nostalgia ja kergelt suitsune rehea- hi);

- laatasid, kus on müüdüd kõige muu kõrval ka vähemalt ühte asja, mille otstarvet sa ei suuda tuvastada, aga ostad igaks juhaks ikkagi;
- sünnipäevi, juubeleid, pulmi ja niisama kohvi-kuõhtuid, kus joogivalik muutub sama kiiresti kui ilm – ning mõnikord on mõlemad võrdselt üllatavad;
- degustatsioone ja ekskursioone mööda väärika hoone (ja sama väärivate jookide) nurgataguseid... ja muidugi ei saa mainimata jätta – Habaja Viinavabriku õuekohviku tiigijääl saab talvisel ajal lõkete ja muusika saatel uisutada, päriselt uisutada!

Miks tulla (ja see pole ainult pizza)

Peamiselt seetõttu, et siin saad võtta hetkeks aja maha ning nautida mõnusat suminat, mis tekib, kui samasse

ruumi satuvad kokku ajalugu, looming ja huumor.

Aga kui nüüd veidi tõsisemalt rääkida, siis valdavalt tuntakse Habaja Viinavabriku (vähemalt Kose kandis) pigem muidugi pizza järgi, sest viimased viis aastat on siin pea igal nädalavahetusel olnud avatud pizzakohvik, kus pererahvas küpsetab hoovis omavalmistatud saviahjus elaval tulel hõrgutavaid suutäisi. Heast, lausa rahvusvahelise kvaliteediga maitsest annavad tunnistust ka kohviku uksele rippuvad uhked kleebised – White Guide 2023, Falstaff 2024, Falstaff Streetfood 2025...

Auhinnatud joogid

Vähem teatakse, et põhitegevuseks on viinavabrikantidel siiski marja- ja puuviljaveinide ning käsitöölimonaadide tootmine ja veiniturism. Ning selgi rindel on meil ette näidata mitmeid medaleid – nii näiteks tõi Habaja Viinavabrikus traditsioonilisel meetodil valmistatud täitsa kuiv rabarberivahuvein üleballtiliselt võistluselt koju 2. koha! Kodumaistelt joogikonkurssidelt saadud medaleid on kogunenud veidi

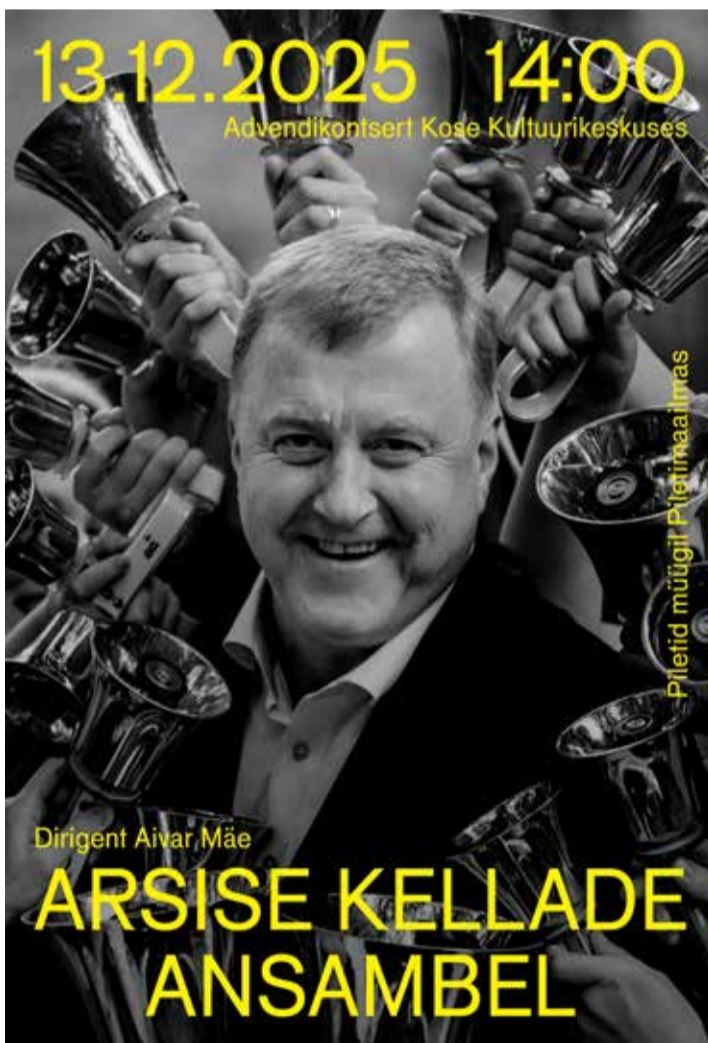
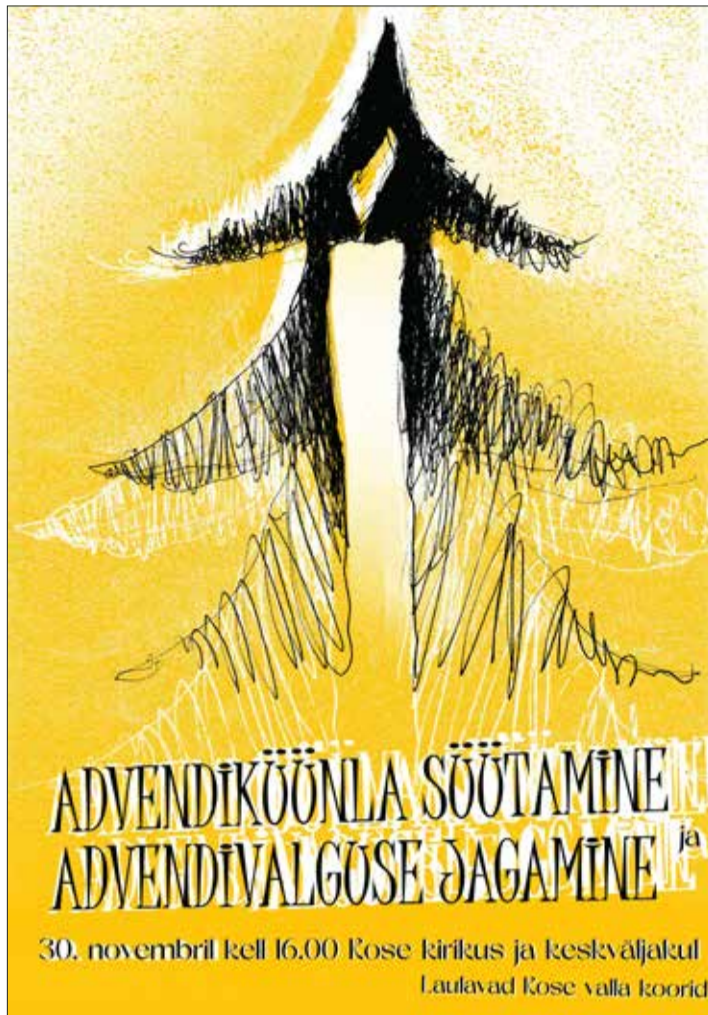
rohkem, kindlasti väärilt esiletõstmist, et Habaja käsitöölimonaadid on viimasel kahel aastal järjest noppinud Eesti parima joogi konkursil limonaadide kategooria üldvõidu! Kuidas tänava läheb, selgub juba 15. novembril.

Pidusöögid

Välismaiste veinituristide kõrval võõrustame loomulikult ka kaasmaalasi, nii on meil valikus maitsemispaketite kõrval ka kolme-, nelja- ja viiekäigulised uhkemad söömaajad, mille kõrvale sätitakse alati muidugimõista ka oma maja joogivalik. No ja eks karsklasedki saa ühteist. Need söömaajad on mõeldud põhiliselt 10- kuni 40-pealistele seltskondadele ja vaid eelneval broneerimisel. Hetkel ongi kalender vaikselt jõulusündmuste broneeringutega täitumas, kuid – veel jõuad!

Nii et pane endale kalendrisse kirja: „Habaja Viinavabriku – valla mõnusaim segadus!“ ja astu läbi, enne kui ajalugu jälle käärima hakkab. ✚

VILLY PAIMETS
Habaja Viinavabriku
peremees

♥ KOSE RAHVAKOOL
**NUTITELEFONI KASUTAMISE
 ÕPETUS**

Toimub 12. detsembril kell 16-18 Kose
 Sotsiaal- ja Hariduse Tugiteenuste
 Keskuses

Osalustasu 20 eurot. Eelregistreerimine 7.
 detsembrini tel. 53730345 või
astrid.ojasoon@gmail.com

♥
 VÕTA KAASA ENDA TELEFON

KOSE KULTUURIKESKUS JA
 PIIRKONNAPOLITSEINIKUD KUTSUVA

HELKURKÖNNILE

KOGUNEMINE KOSE
 KULTUURIKESKUSE EES

DISTANTS 5 KM
 (KUIVAJÖELE)

KINNITA HELKUR JA TEE END
 NÄHTAVAKS

TULE KOGU PEREGA!

INFO TEL:
 +372 5884 8863

26.11
KELL
18:00

KULTUURIKOHVIK

Pühapäeval, 30. novembril 2025 kell 18.00

Ravila Mõisas

GUNTA RANDLA MAALINÄITUSE AVAMINE

Üritus on tasuta, kõik on oodatud!

PALJU ÕNNE

97
NAINE HELBE?

95
KOIDULA OOLO

93
JOHANNES VALLISTE

92
ELMO SÖÖDOR

91
ELLEN KOTKAS

90
HEINO HEA

85
JEVGENI KOTOV

80
ENE MATVEI

75
AARNE LONT
VELLO SILLAOTS
ÜLO KARNER
VALDUR OKS
MARE LOIK
SIGNE SARI

70
TIIT KOOK
ESTER PÄÄSUKE
TIINA AARNA

Armas sünnipäevalaps! Kui sa ei soovi enda tähtpäeva avaldamist valla ajalehes, anna palun sellest valla- valitsusele teada telefonil 512 4206.

SÜNDISID

TEVON KÕIVOSTE
KASPER KÜTTIS
FREDERIK UUKAREDA
SILVAR VANAKÜLA
SÄRABEL KÜTT
MILENA ILVES
LORETTA RADA

**Treeningud
Kose-Risti
laskepaigas**

NOVEMBER

E	T	K	N	R	L	P
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

DETSEMBER

E	T	K	N	R	L	P
1	2	3	4	5	6	7

■ Treening kell 10.00–20.00 ■ Laskevõistlus kell 9.00–21.00

Kose-Risti laskepaika haldab Kose-Risti Spordi- ja Vabaaja keskus MTÜ. Vastutaja: Toomas Kutsar. Telefon 501 8294, e-post kosesvk@gmail.com.

JÄÄDAVALT LAHKUSID

TOIVO KALDMAA
VELLO TAMKÕRV
RAIVO REINUJAAN
AGO TAMMEKIVI
LINDA TURMANN
TAIVI LUSTI

KOSE KALMISTUTE KONTOR
Hariduse 2a, Kose 75101.
Kalmistuvahi kontakt:
511 3794,
kalmistu@kose.ee

Südamlik kaastunne Tiit Maele perega kalli
EMA
kaotuse puhul.
Heinamäe Selts

Improteater IMPEERIUM

RAVILA MÕISAS

Kell 19.00

28. novembril 2025

Laval koos
OTT SEPAGA
koomiliste sketšide õhtu

Sooduspiletid
Ravila Mõisas
Info: 5078055

Piletid Fientas **IMPEERIUM**

TUHALA Jõulu TURG

6.DETS * kl 11-16
Müüriääre, Tuhala

HOHOHOOO! KÜLASTAMA OODATUD ON KÕIK lähedalt ja kaugelt! Tuhala piirkonna meistrid ning nende sõbrad pakuvad tooteid jõuluvana kingikotti ja pidulauale. On erinevas hinnaklassis tooteid:

Margit Solo kangastelgedel kootud tooted,
Kristina Maria Sulgeri küpsetised,
Romet Ilvese küünlad,
Mare Kivistiku hingelinnukindad,
Pirje Kaljase lapitööd,
Maitsekoda verivorst ja suitsulihatooted,
Heidi Solo, Maris Soonseina ja Piret Tähe puidukraam

Meeleolu kruvib Pireti ja Marise päkapikutamine

Korraldaja: Tuhala Ajaloo- ja Kunstikamber MTÜ

27. NOV. 18.00
KOSE
KULTUURIKESKUSES

Jõulukaunistuste töötuba

Tule tee endale meelepärane pärg küünlaümbris või lauaseade.
Osalustasu 25€, sisaldab kõiki materjale

REGISTREERI: SIGRID KIFLE
SIGRID.JAANIS.OOI@MAIL.EE

Täheks sündinud Marek Tammets show

TERMINAATOR II
Lugu robotist, kes hakkas tasu nõudma

22. november 2025
Uksed: 19:00; etendus 20:00
Kose-Uuemõisa külakeskuses
Piletid: piletimaailm.com

Kui otsid ravimi kohta infot internetist, siis ikka **Ravimiregistrist!**

ravimiregister.ee

<p>Avaldame kaastunnet Ainile perega kalli venna PRIIT TERASE kaotuse puhul. Perekonnad Proos ja Uusmaa</p>	<p>Südamlik kaastunne lähedastele kalli KAIDO METSISE kaotuse puhul. Ardu saunaselts</p>	<p>Avaldame kaastunnet Riinale kalli EMA lahkumise puhul. Ansambel „Üllatus“</p>	<p>Vaikus ja rahu on Sinuga, head mälestused jäävad meiega Sügav kaastunne Eve, Ly ja Viivi kalli ema HELGI LOIK kaotuse puhul Küllike ja Liivika</p>
--	---	---	--

KOSE

NOVEMBRILAAT

KOSE SPORDIMAJA VASTAS PARKLAS

16. NOVEMBRIL 2025
KELL 10-15

MÜÜGIL:
TOIDUKAUBAD
KÄSITÖÖ
TÖÖSTUSKAUBAD
VANAVARA

Lisainfo laadainfod@gmail.com 5380-5142

MÜÜB

LIIVA
KRUUSA
KILLUSTIKKU
SÕELUTUD MULDA

Transpordivõimalus
Täpsemalt
telefonil 5648 3838
ja kodulehel
www.mell.ee

Pargi 9,
Kose
alevikus
E-R 9-18
L 9-16

EHITUS • AED • KODU
ehitus- ja viimistlusmaterjalid
(prussid, värvivid, segud, kipsplaadid, OSB)
aia- ja kodukaubad
(mullad, väetised, tööriistad)
elektritarvikud ja tööriistad
(kaablid, pistikud, tööriistad)
sanitaar- ja kütelahendused
(boilerid, torud, liitmikud)

Pargi 9, Kose alevik
E-R 9-18 L 9-16
6756 440

kosekauplus@gmail.com
FB: Kose Ehituspood

KOSE KÜTTELADU
INFO JA TELLIMINE +372 504 0304
VÕI
INFO@KYTAME.COM

PELLET 6/8MM
975KG/ALUS
250€/ALUS

KASE VÕI
OKASPUU
PUITBRIKETT
960KG/ALUS
200€/ALUS

TERMOHAAB
(KAUAPÕLEV)
1040KG/ALUS
210€/ALUS

PUITBRIKETT
JA
PELLET

WWW.KYTAME.COM

Katusehooldus.ee
KATUSED KORDA

- Katuste pesu ja värvimine
- Hooldus nii kivi-, plekk- kui eterniitkatustele
- Katus säilib kauem ja maja saab värske välisilme
- Küsi hinnapakkumist:

tel. 53 329 176
info@katusehooldus.ee
www.katusehooldus.ee

TOLMUKRATT

ÕHKSOOJUSPUMPADE

SÜVAPESU JA DESINFITSEERIMINE

53669898

www.tolmukratt.ee

TALLINNA KÜTTELADU

TALECO

Tellimine: 51 36 999

info@kytteladu.ee www.kytteladu.ee

EESTI SUURIM VALIK KÜTTEMATERJALE!
HARJUMAAL KOHALETOOMINE TASUTA!

Vanametalli

KOKKUOST

ALATI HEAD HINNAD

689-9499

BETOONI 7A TALLINN

www.tolmets.ee

Investeeri tulevikku – OSTA endale LAOBOKS/BÜROO Mõigu Tehnopargis!

- Hea ASUKOHT
- KVALITEETNE ehitus
- OPTIMAALSE suurusega pinnad 30m² – 300m²

www.radari7.ee
info@radari7.ee
tel: 501 5546

Briketi poisid

www.briketipoisid.ee

Kütmisest saab sõidunauding!

Võida auto päriseks!

Ajavahemikul 01.05.2025-30.04.2026

Võida Peugeot 208 päriseks!

Novembri auhinnafond – 20 finalisti autoloosi,
2x70 eur Pühaste TAPROOM TLN kinkekaart

Pühaste
TAPROOM TLN

• Pühaste TAPROOM TLN
• Rotermanni 2, Tallinn

Kingitustega tutvubriketipoisid.ee ja FB lehel
Parimate hindadega tutvubriketipoisid.ee

Vaheloosid iga kuu 07 kuupäeval.

Peaauhind loositakse välja 19.05.2026.

ERAKUULUTUSED

MÜÜK

► Müüa garaažiüksed, suured ja väikesed. Lisaks rulluksed ja suured voldikud. Müük, remont, automaatika, paigaldus. Tel 5698 0540, Wiru Uks Tallinn OÜ, www.wu.ee

► Müüa saetud ja lõhutud küttepuid pikkusega 30–60 cm. Pakkuda ka võrkkotis kuivi küttepuid tootmisjätk. Kojuveedu. Võtame tellimusi vastu iga päev. Tel 522 7345, marek406@gmail.com

► Müüa lõhutud kuivad ja toored küttepuid kohaletoomisega. Uus! kuivad küttepuid 50 l võrkkotis, 30 cm lepp, sanglepp, kask, saar. Info ja tellimine tel 509 9598, www.pakhalupuu.ee või pakhalupuu@gmail.com

► Müüa puitbrikett kandiline RUF (kask või okaspuu/lehtpuu segu) ja ümmargune kaupõlev (kask või haab). Pellet 6/8 mm premium, küttekots. Viimisi küteteladu, 53359010, www.kut-teladu.ee, info@kutteladu.ee

► Aia- ja metsatehnika hooldus ja remont (mootorsaad, trimmerid, murutraktorid jms). Tel 504 9838, Votikmetsa OÜ

► Ehitusoutlet Harjumaal, Kosel: soodne ehitus- ja puitmaterjal: prussid, aiapostid, terrasilauad, voodrilauad, termopuit, saunalaud jpm. Lisaks puidust kuuroid, varjualused, aiameööbel jne. Küsi parimat pakumist! Info: 5656 0096, www.ehitusoutlet.ee

► Küttepuid ja pellet – tasuta transport! Head hinnad, kiire tarne otse koju. Helista +372 5612 4094

► MÜÜK Müüa kasutatud eri suuruses tenthalle, karkasse ja uusi bum tee paneele 3x2 ja 6x2 Info tel 506 8501

► Müüa lõhutud küttepuid 30–50 cm, koos kohaletoomisega, samuti puid võrkkottides. Tel 518 3927, tamps222@gmail.com

► Müüa lõhutud küttepuid koos transpordiga. Tel 504 9838, Votikmetsa OÜ

► Müüa muld, liiv, killustik, kruus, freesafalt. Tel 5395 3788

► Otse tootjalt puitbrikett, turbabrikett, 6 ja 8mm pellet, kivisüsi, küttekotsid, kaminapuid. Küteteladu24.ee, vedu üle Eesti. Tel 506 8501, www.tomrent.ee

► Tehnika ja muu huvitav, www.tomrent.ee

► Teisaldatavate alumiiniumist katuseredelite valmistamine ja müük. Töötasapinnad redelile. Tel 503 8628, katuseredel24.ee

OST

► Ostan parima hinnaga kasutult seisma jäänud sõidukeid. Toimivaid, avariilisi, riketega ja lihtsalt seisvaid. Auto vormistan kohapeal kohe Teie nimelt ära. Järele tulen puksiiriga, tasun sularahas. Pakkumisi ootan tel 5618 8671 või seisvauto@gmail.com

► Ostan kasutuseta jäänud sõiduauto või kaubiku, võib olla remonti vajav. Pakkuda võib ka Vene autot. Kiire tehing, arvelt

mahavõtmine ja vormistamine! Tel 5365 4085, skampus@online.ee

► Igas seisus autode kokkuost ja ARK-ist kustutamine. Pakkuda võib nii sõitvaid, kalleid kui ka romusid. Tallinn ja lähimbrus kuni 100 km. Tel 5823 8310

► Autode kokkuost. Sõidukorras ja remontivajavad. Parimad hinnad. Tel 5626 3993

► Ostan autosid, maastureid ja kaubikuid igas seisukorras. Lisaks romude utiliseerimine ja ARK-ist kustutamine. Transport minu kulul. Tel 5693 2565

► Ostan kõiki Toyota marki sõidukeid. Tel 5896 1576

► Ostan nostalgilisi nõusid ja servise, vaase, keraamikat. Lisaks nahast karpe, seinapilte, kellasid, kujusid, merevaigust ehteid, prosse, sõlgi. Erinevate retro esemete ja kolimisjääkide ost! Tulen ise kohale, raha kohe kätte! Tel 5356 0761

► Ostan teie auto, kaubiku või maasturi. Tehniline seisukord ei oma tähtsust. Vajadusel registrist kustutamine ja äravedu puksiiriga. Tel 5630 4306

► Raamatute ja mitmesuguse vanavara (fotod, postkaardid, margid, mündid, mänguasjad, suveniirid, tarbeesemed jne) ost. Tel 514 0618, Andres

► Soovin osta 2-toalist korterit Kosel. Korter peaks paiknema 1. korrusel. Sobib nii renoveeritud kui remonti vajav. Tel 5349 1403, Mart.

TEENUS

► ELEKTRITÖÖDE TERVIKLAHENDUSED: projekteerimine, ehitamine ja uuendamine. Sise- ja välielektritööd, elektrautode laadimislahendused, elektrikilbid, välisvalgustus. Kortermajad, eramajad ja äripinnad. Tel 5315 2851, elektritood@gmail.com

► Korstnapühkija, tel 5333 0556, www.korstnahoodus.ee

► Langetame, hooldame puid ja freesime kände just Teie piirkonnas. Leiame koos lahenduse! Meid saab kätte tel 5626 3857, www.puumehed.com

► Ohtlike puude aastaringsed raie-, hooldus- ja saetööd, raiutud puude lõhkumine. Viljapuude ja hekkide lõikus. Väiketraktori teenused. Tel 5551 2104, www.puuhooldaja.ee

► Ohtlike puude langetamine, hekkide ja viljapuude lõikus, kändude juurimine. Tel 521 0334

► Pakun fekaali- ja reovee äraveo teenuseid Harjumaal. Tellimiseks võta ühendust tel 522 7345, marek406@gmail.com

► Lume- ja jäätörje katustelt. Töökogemus 15 aastat. Tel 5638 8994, kpekatuspesu.ee

► Akuraatsed kolijad. Vana mööbli demonteerimine ja äravedu, sh rämps äravedu. Metallijätmed (sh kodumasinad) viime ära tasuta. Töötame ka nädalavahetustel. Tel 502 8148

► Arboristi teenused: (ohtlike) puude raie, hooldus- või kujunduslõikus, kändude freesimine, hekkide pügamine, viljapuude hooldus. Olemas vastutuskindlustus. Võta ühendust ja vaatame koos üle. Tel 525 1330, www.mwww.ee

► Eramute ja kortermajade fassaadide rekonstrueerimine, soojustamine, krohvimine, pesemine, värvimine ja üldehitustööd. Aitame leida parima lahenduse! Tel 5647 4077, info@europlaster.ee

► Kivikorstnate ehitamine ja remont. Tel 518 8889. Korstnapühkimine. Tel 5877 1665, www.korstnad.ee

► Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h. Vt ka ennustus.ee

► Kivikorstnate ehitus ja remont. Tel 5820 2905, tckivikorstnad@gmail.com

► Korstnapühkimine nõuetekohase aktiga, küttekollete remont. Korstnate, ahjude, pliitide, kaminat ehitus ja remont. Töid teostavad kutsetunnistusega pottsepp ja korstnapühkija.

Korstnapühkija tel 5372 4993, pottsepp tel 5648 2818

► Öhksoojuspumba paigaldus ja hooldus. Sertifikaadiga paigaldaja Kalev Lepistu. Lisainfo tel 5656 2191

► Ohtlike puude langetamine. Tel 5663 2968

► Pakun hekkide, pöösaste ja õunapuude hoolduslõikuse teenust. Soovi korral ka peenarde hooldust. Helista ja küsi lisa tel 5397 7347

► Pakun muruniitumise ja trimmerdamise teenust. Kevadel ja sügisel ka lehekoristust. Tel 5399 3595

TELLI REKLAAM
tel 5660 8202
myyk@harjuelu.ee

AITAN MÜÜA TEIE KINNISVARA!

Müügiteenuste hinnastamine TASUTA!

Eigi Roosfeld
5340 2179
eigi.roosfeld@arcovara.ee

ARCO VARA
City

REINPAUL

OSTAME KASVAVAT ja LADUSTATUD VÕSA

Raiume võsast puhtaks kraavid, tee- ja põlluääred, lepikud, haavikud jne.

Info tel 5593 3899, kaido@reinpaul.ee
www.reinpaul.ee

Autode hooldus ja remont, diagnostika.

Rehvitööd.

3D sildade reguleerimine.

Kliimaseadmete täitmine.

Autode, busside, veoautode kere- ja värvitööd.

E-R 8-17.00 Vahtra 19, Kose
Tel: 6756333, 5188220

KES TEEB KAEVU?

Balti Puurkaev

Lühikesed järjekorrad, kiire teenindus!

- maasoojuskaevude puurimine
- puurkaevude puurimine ja puhastamine
- süvaveepumpade ja septikute paigaldus
- vee- ja kanalisatsioonitööd

504 2999, 508 9848
www.baltipuurkaev.ee

regionaalhaigla.ee

Ootame Regionaalhaiglasse

hooldajat

Kose korpuse tuberkuloosiosakonda

Pakume:

- töölalast väljaõpet ja toetavat meeskonda
- osalise koormusega (0.5 koormus) püsivat töökohta
- paindlikku tööaega graafiku alusel 12-tunnistes vahetustes (sh öötöö)
- tunnitasu alates 7,85 eurot (bruto)
- kuni 9 päeva lisapuhkust
- rikkalikku motivatsioonipaketti (s.h. mitmeid Regionaalhaigla töötajatele mõeldud soodustusi koostööpartnerite juures)

Ootame:

- tõsist huvi või eelnevat töökogemust sarnasel ametikohal
- positiivset ellusuhtumist ja soovi inimesi aidata
- head suhtlemis- ja koostööoskust
- head eesti keele oskust ja suhtlustasandil vene keele oskust
- füüsilist vastupidavust
- kasuks tuleb erialane väljaõpe hooldustöötaja koolituse läbimisega või hooldustöötaja taseme 4 omamisega

Hooldaja peamisteks ülesanneteks on patsientide hooldamine ja abistamine, patsientide ettevalmistamine ja viimine protseduuridele ning muude korralduste täitmine.

Regionaalhaigla sisehaiguste kliiniku pulmonoloogiakeskus on suurim plaanilise ja erakorralise pulmonoloogilise raviga tegelev keskus Põhja-Eestis ning Saaremaal ja Hiiumaal. Keskus pakub nii haiglaravi kui ka ambulatoorset ravi aastas ligi 1300 patsiendile, erilist tähelepanu pööratakse raske astma patsientidele.

Kose korpuse tuberkuloosiosakonnas viiakse läbi kõigi tuberkuloosi vormide statsionaarset ravi ning teiste kopsuhaiguste diferentsiaaldiagnostikat.

Oluline lisainfo:

- Kandideerimiseks esita oma CV koos kontaktandmetega hiljemalt **30. november 2025** läbi töövahendusportaali või e-post aadressile personaliootsing@regionaalhaigla.ee
- Lisainfot jagab tuberkuloosiosakonna õendusjuht Heli Teder telefonil 617 3051
- Võtame ühendust vaid vestlusele kutsutud kandidaatidega
- Töökoht asub **Regionaalhaigla Kose korpuses, Ravila mnt 29, Kose alevik, Harjumaal**

Regionaalhaigla

Anna oma panus Eesti meditsiini tulevikku

LANDEKER OÜ

OSTAME PÕLLU- JA METSAMAAD

Hind kuni 15000 eurot/ha, ka läbi raiutud ja hüpoteeigiga. Ettemaksuvõimalus, kiire tehing.

LANDEKER OÜ
tel 511 0415
517 9866
info@landeker.ee
www.landeker.ee

Forsius
Matusebüroo

Me ei saa leevendada teie kaotusevalu, kuid me saame muuta matusetalituse kauniks ja väärikaks.

HAUA-, URNI- JA TUHASTAMIS-
MATUSED ÜLE EESTI

ÕÖPÄEVARINGNE LAHKUNU TRANSPORT Tartu mnt 52
Tallinn
www.forsius.ee
telefon 56 272 222 (24h)

TALLINNA KREMATORIUM

PAKUME KÕIKI MATUSETEENUSEID
HAUA-, URNI- JA TUHASTAMIS-
MATUSE VORMISTAMISE VÕIMALUS INTERNETIS
KORRALDAME MATUSEID ÜLE EESTI
ÕÖPÄEVARINGNE TRANSPORT
KAKS KABELIT

www.krematorium.ee
Pärnamäe tee 36, Tallinn
telefon 623 8808 (24h)